

naš tednik

LETO XXIX — Številka 18

5. maja 1977

Cena 4.— šil. (4 din)

Poština plačana v gotovini

P. b. b.

Erscheinungsort Klagenfurt

Verlagspostamt 9020 Klagenfurt

Prijatelju v slovo

† dr. Vinko Zwitter

Ko sva se pred tednom poslovila v elizabetinski bolnišnici s krepkim „Na svidenje“, nobeden ni mislil, da je to zadnje slovo.

Dragi Vinko, dolga leta sva hodila sporedno pot. Se v času avstro-ogrske monarhije sva bila na celovski gimnaziji, nadaljevala sva študij v Kranju in maturirala v Celovcu že v 1. avstrijski republiki. Po maturi je naju vodila pot na Dunaj, tebe na šolo za svetovno trgovino, mene pa v študij matematike. Zbirali smo se v Klubu slovenskih študentov in upravljali korektorsko službo Koroškega Slovenca, katerega so tiskali v češki tiskarni na Dunaju, ker so koroške tiskarne imele prepoved za tiskanje slovenskega lista. V klubu nas je bilo 22. Gospodarsko smo bili drug drugemu podobni. Kadar je bila sila največja, smo obiskali prijatelja, Rudija Blümla, poznejšega prelata, tam smo dobili nekaj za pod zob in nekaj za popotnico. Po dokončanem študiju si ti prevzel tajništvo Krščanske socialne zveze, pozneje Slovenske prosvetne zveze, mene pa je vihar časa zanesel skoraj za madžarsko mejo. Po nacističnem puču, 25. julija 1934, se mi je posrečila vrnitev na Koroško in me je občni zbor Slovenske prosvetne zveze izvolil za predsednika za župnikom Poljancem. Medtem si prevzel uredništvo Koroškega Slovenca, pridno sva obiskovala nedeljske kulturne prireditve in pisala za list, prijatelj Joško Hutter pa oskrboval mladinski list. Po zasedbi Avstrije po nacističnih četah se je delo skrčilo na minimum, z napadom na Jugoslavijo pa onemogočilo. Ti si z vrsto drugih vrstnikov dobil nakazan prostor v celovškem arestu, mene pa so že leto prej pognali iz dežele.

Iz zapora si moral k vojakom in na prisiilno delo v München in nato v Tabor na Češkem.

Tvoja žena Rezi pa je morala s štiri otroci v tujino in je naša zave-

Protislovenski dnevniki pred tiskovni svet!

Neobjektivno in lažljivo poročanje koroških časopisov v primeru Warasch naj bi obravnaval tudi Avstrijski tiskovni svet (Österreichischer Presserat). — To je bil zaključek informacijskega popoldneva Akcije koroških kristjanov za sporazumevanje, kjer je analiziral dr. Robert Saxer koroško časopisje in prišel do zanimivih, a hkrati tudi poraznih ugotovitev glede objektivnosti teh listov.

Zaključki dr. Saxerja so bili sledeči: merodajni oblikovalci javnega mnenja na Koroškem zastopajo interese mogočnjakov in močnih v deželi, to je večine. Prav tako je pravosodje na strani mogočnih (pravni čut večine; op. ur.). Nadalje zlorabljajo nosilci oblasti demokratične vrednote proti manjšini (geslo KHD „demokracija kot orožje proti manjšini“ pove vse). Treba je priti le do tega, da večina glasov odloča o tem, ali Slovenci sploh še smejo obstajati, čisto „demokratično“. Tako gledano so koroški časopisi in stranke nevarnejši od Heimatdiensta in le-tega upo-

rabljajo le za atrapo. Izgledi za bodočnost so skrajno mračni.

Zastopniki nemških javnih občil se prireditve, ki je veljala pravzaprav njim, niso udeležili. Nobenega

Dr. Robert Saxer

nemškega koroškega novinarja ni bilo, akoravno naj bi po predavanju bila diskusija. Slovencem pa se potem očita, da niso pripravljene diskutirati. Ne moremo si predstavljati, da bi ta popolni bojkot s strani Volkszeitung, KTZ, Kleine Zeitung, agencije APA, aktualne službe ORF-a itd. bil morda slučajen, ampak so se med seboj zgovorili. Dogodki, ki tem časopisom niso po godu, se kratkomalo zamolčijo. Zvesto po Stritzlovem stavku, ki je bil ponatisnjen tudi v vabilu: „Den Slowenenführern müßte aber bewußt sein, daß es außer Terror mit Dynamit auch psychischen, moralischen und verbalen Terror gibt.“

Ta teror koroških časopisov je v predavanju nakazal dr. Saxer. Vse, kar je povedal Güttler, so prinesli kot resnico, vse, kar je govorilo proti njemu, npr. da je zahteval denar, pa so zanižali. Kritičnih vprašanj novinarji varnostnim organom niso stavili. O Waraschu niso prinesli nobenega stališča, pa kot človeka ga niso predstavili;

Güttlerja pa so prikazali privatno in kot pravičnega. Kljub temu, da velja zanj javno zanimanje, pa koroški časopisi niso prinesli doslej nobene slike o Waraschovem ovadu.

Dr. Saxer pa se je dotaknil tudi izjav vodje državnega tožilstva dr. Stoiserja, ki je, brez da bi počakal izid postopka in proti njegovi službeni nalogi kratkomalo obsodil Filipa Warascha kot krivega, s tem da je rekel, da si ne more predstavljati, kdo drug bi — razen Warascha — mogel izročiti Güttlerju bombo. Prav tako je brez sodnega postopka obsodila Warascha tudi Kleine Zeitung, ki je brez navodnic zapisala, da ovaduh govori resnico. Prav tako se koroški časopisi niso posluževali konjunktiva, ampak vsako Güttlerjevo besedo vzeli za resnico.

V diskusiji so tudi precej razpravljali o študiji teama okoli dr. Eriha Prunča, ki je prišla do poraznih zaključkov glede objektivnosti koroškega tiska. Več v naslednji številki.

Ermacora (ÖVP): ugotavljanje spodletelo!

Da je poskus večinskih strank, izvesti „objektivno ugotavljanje manjšine“, spodletel, je priznal v petek zvečer tudi prof. dr. Felix Ermacora, ekspert ÖVP pri kovanju lanske protimanjšinske zakonodaje. Ermacora, ki je kot poslanec v parlamentu tudi glasoval za omenjene zakone, je pred ljudsko univerzo v Bregenzu dejal, da ima po državni pogodbi Jugoslavija jasno zajamčen položaj legalne zaščitne sile v Avstriji živčih Slo-

vencev in Hrvatov po mednarodnem pravu. S tem dobiva razmerje Avstrije s svojo južno sosedo izredno važnost. On, Ermacora, sicer noče slikati hudiča na steno, če le teoretično razglablja, kakšne mednarodne posledice bi imel vojaški poseg Jugoslavije na južnem Koroškem v prid koroških Slovencev. Vendar pogled na navzočnost turških vojakov na Cipru kaže, da je svetovna javnost pripravljena, da takšne intervencije vzame na znanje. K temu še pride, da more Jugoslavija kot vodilna država nevrščeni mobilizirati zase večino v OZN. Vendar je Ermacora dejal, da Jugoslavija trenutno ni voljna internacionalizirati slovenskega vprašanja. Kljub temu je Avstrija prisiljena, da ravna, potem ko je spodletel poizkus ugotavljanja manjšine. Zdaj gre za praktično uporabo zakona o narodnih skupnostih. Ermacora je dejal, da kljub dvorjenju ni uspelo, da bi zastopniki Slovencev šli v sosvete. Prav tako je dejal, da se le s pomočjo zakonov problem ne da rešiti, akoravno izgleda na papirju vse to morda celo vzgledno, a v resnici je neuporabno za dokončno pomiritev. Ermacora je predvsem naglasil, da je treba razumevanja za čustveni svet Slovanov, ki hočejo, da se njihova narodnost ohrani manj z zaščito posameznika, temveč naj bo zaščiten življenjski prostor, ki naj obvaruje pred asimilacijo.

Najnovejše Ermacorove izjave so vzbudile predvsem pri FPÖ hude proteste. Poslanec Sila je de-

Warasch obtožen

Medtem je državni tožilec vložil zoper Filipa Warascha obtožbo. Državni tožilec bo dr. Bacher, sodnik pa dr. Pignet. Warascha brani odvetnik dr. Franci Zwitter in dr. Janko Tischler. Postopek bo na deželnem sodišču, na okrajnem sodišču pa se bo moral zagovarjati zaradi posesti pištole Waraschev ovaduh Güttler. Tudi postopek proti Filipu Waraschu so zdaj dokončno uvrstili v tisto serijo procesov, ki velja tudi številnim drugim slovenskim aktivistom.

Ob materinskem dnevu želimo vsem slovenskim materam na Koroškem vse najboljše pri njihovem odgovornem poslanstvu. Predvsem na materah leži vzgoja otrok, pa tudi vzgoja v materinem jeziku. Zaradi mnogokrat neugodnih okoliščin odločitev, otroka vzgajati v podedovanem materinem jeziku, ni lahka. Ob materinskem dnevu velja zato vsem slovenskim materam posebno priznanje.

Uredništvo

Dr. Joško Tischler

NSKS in ZSO: osnutki odredb so ena sama provokacija!

K osnutkom odredbe avstrijske zvezne vlade o določitvi tistih delov področja, v katerih naj bi namestili topografske napise v nemščini in slovenščini v smislu določil zakona o narodnih skupnostih, nadalje k osnutku odredbe o določitvi sodišč, upravnih oblasti ter drugih mest, kjer naj bi bila slovenščina dodatno k nemščini pripuščena kot uradni jezik, in slednjič k osnutku odredbe, ki določa način pisave slovenskih krajevnih oznak, sta osrednji organizaciji koroških Slovencev prejšnji teden zavzeli svoje stališče in ga posredovali uradu zveznega kanclerja.

V pismu opozarjata NSKS in ZSO sprva na številna obširna stališča k temu sklopu problemov, hkrati pa vidita obe osrednji organizaciji nujnost, da še enkrat zavzameta načelno stališče k vprašanju izpolnitve člena 7 avstrijske državne pogodbe in s tem k zadevnim osnutkom odredb. V pismu je rečeno: „V tej zvezi ponavljamo stališče, da avstrijska zvezna vlada in avstrijski parlament z manjšinsko politiko v zadnjih mesecih in letih brezdvomno kršita avstrijsko državno pogodbo iz leta 1955 in se očitno prizadevata, da bi vprašanje slovenske manjšine na Ko-

roškem rešila tako, da bi nazadnje to narodno skupnost asimilirali. Tako zakonodaja z dne 7. julija 1976, kakor tudi predloženi osnutki odredb ne morejo slepiti preko tega dejanskega stanja, temveč se s tem potrdi končni cilj avstrijske zvezne vlade ter avstrijskega parlamenta.

Osnutki odredb, ki jih imamo pred nami, so zaradi tega za slovensko narodno skupnost na Koroškem docela neuporabni za diskusijo in pomenijo naravnost nezaslišano provokacijo pripadnikov slovenske manjšine. Kakor je razvidno iz osnutka odredbe k dolo-

čitvi sodišč, upravnih oblasti ter drugih službenih mest, v katerem naj bi bila slovenščina dodatno k nemščini pripuščena kot uradni jezik, zadržujejo na več kot dveh tretjinah dvojezičnega ozemlja uporabo slovenskega uradnega jezika in s tem to področje konec koncev neizogibno ponemčijo.

Zaradi tega gre očitno za nadaljnje bistveno poslabšanje položaja slovenske narodne skupnosti na Koroškem v primerjavi z dosedanjim zakonodajno in z dosedanjim prakso. Osnutek odredbe o določitvi delov področja, kjer je treba namestiti topografske oznake v nemškem in slovenskem jeziku, omejuje dvojezično področje celo na eno šestino tega področja, na katerem živijo koroški Slovenci skozi stoletja avtohtono in v katero področje je tudi vključen sestavni del državne pogodbe iz leta 1955.

Tudi stvarno je slovenščina degradirana kot pomožni jezik in dovoljujemo si, da samo ilustrativno opozorimo na to, da je npr. v vsakodnevem prometu s pošto in železnico uporaba slovenščine izključena. Vsa absurdnost takega določila se kaže že v tem, da bo komaj kdo imel v uradnih zadevah opraviti s poštami in telegrafskimi ter železniškimi zadevami (kjer naj bi slovenščina bila dovoljena; op. ur.), da pa ima koroški Slovenec dnevno opravka s temi institucijami pri različnih okencih teh uradov. Tam pa materinega jezika ne sme uporabiti. Taka neresnoba v določilih izgleda mednarodno gledano brez primerjave.

Imenovane odredbe pomenijo tudi jasen pregrešek proti načelu enakosti, ki je v avstrijski ustavi zajamčeno, ker končno samovolj-

no določajo, kateri Slovenci se smejo posluževati svojih pravic in kateri ne. Naravnost smešna je okoliščina, da je npr. občina Škocijan, ki je naravnost kulturno središče koroških Slovencev, izvzeta iz odredbe o uradnem jeziku. Očitno naj bi ta okoliščina bila darilo nemškonalncem in neonacistom, ki so ravno Škocijan napravili za središče protimanjšinske agresije. V osnutku odredbe, s katero naj bi bile določene slovenske oznake za vasi, so vsekakor pri slovenskih oznakah jezikovne napake in arhaizmi. Očitno se pri tem niso ravnali po slovenskem pismenem jeziku.

Akoravno do danes še niso objavili, na kakšni podlagi so sestavili osnutke odredb in bi dokončno stališče z naše strani bilo možno šele potem, ko bi nam dali na razpolago te podlage, izgleda vendar, da so vzeli za podlago rezultat ugotavljanja manjšine z dne 14. novembra 1976.

Ni treba nam dalje razlagati, če z naše strani ugotavljamo, da ta rezultat pomeni roganje vsaki znatnosti. Da so vzeli za podlago te rezultate, pa enkrat več dokazuje, da končno zvezna vlada in v parlamentu zastopane stranke sledijo politiki Kärntner Heimatdiensta, ki naj bi končno vodila k popolnemu izbrisu slovenske narodne skupnosti na Koroškem.

Zaradi tega še enkrat izražamo našo jasno odklonitev in s posebnim poudarkom ugotavljamo, da takšna manjšinska politika pomeni jasno kršitev avstrijske državne pogodbe iz leta 1955, da pa preko tega resno ogroža mir v tem delu Evrope.“

GOSPODARSKI KOMENTAR:

Sedanja gospodarska recesija in Koroška

Na mednarodni gospodarski ravni se utrjuje spoznanje, da bo leto 1977 odločilno leto v vprašanju, ali bo mogoče premagati sedanjo gospodarsko recesijo, ki traja od leta 1974 naprej in ki ima za posledico milijone brezposelnih. Konjunktura se je v zadnjih mesecih sicer poživila, toda v prostoru stoji še vedno odločilno vprašanje, če ta poživitev ni le prehodnega značaja in če ne bo že v kratkem sledil noven upad.

S tem v zvezi je treba najprej upoštevati,

- da na mednarodni ravni brezposelnost neprestano narašča,
- da je npr. v Franciji, na Irskem, v Italiji in v Veliki Britaniji že večja kot je bila med leti 1930 in 1940 ter
- da se tudi v Zvezni republiki Nemčiji — v sloviti deželi „gospodarskih čudežev“ — brezposelnosti ne morejo otresti.

V takih okoliščinah je malce čudno, če vlada in njen institut z gospodarskim raziskovanjem trdita, da se zadevne stvari v Avstriji očitno obračajo na boljše. Še bolj čudno pa je, če iz krogov koroške deželne vlade vedno spet slišimo trditve o nadpoprečni rasti koroškega gospodarstva. To tembolj, ko so glasovi z druge strani

— s strani obrtnega gospodarstva in podjetnikov — precej drugačni, negativnejši.

Gospodarska negotovost v Avstriji, posebej pa še na Koroškem, se po razpoložljivih virih ni zmanjšala. Prej se je zvečala. Avstrijski dolgovi in inozemstvu, se pravi dolgovi v mednarodni trgovini in gospodarskem sodelovanju, so se lani zvečali kar za 22 milijard na 27 milijard šilingov. Vse to v času, ko draginja čedalje bolj skokovito narašča. Da ima oboje naraščajočo zadržanost podjetij na področju investicij za posledico, se razume samo po sebi.

In kako izgledajo stvari na Koroškem?

Najnovejši zadevni kriteriji kažejo,

- da je bilo letos marca 9 odstotkov prebivalstva manj zaposlenega kot v istem času leta 1974,
- da je bil marca na Koroškem delež brezposelnih trikrat večji kot v državnem merilu,
- da je koroški delež na davčnem donosu od leta 1972 neprestano padal in da je lani znašal le še 4,2 odstotka, čeprav znaša delež Koroške na avstrijskem prebivalstvu več kot 7 odstotkov,
- da je lani davčni donos na ko-

roškega prebivalca znašal le še 8837 šilingov, medtem ko je v državnem merilu znašal 14.787 šilingov.

V taki luči gledano gospodarska problematika naše dežele kaže, da sta Koroška in njeno prebivalstvo od sedanje mednarodne gospodarske recesije najbolj prizadeta. Ob tej ugotovitvi še druga: Zapostavljenost Koroške v avstrijski gospodarski politiki zadnjih 30 let ni bila še nikoli tako očitna, kot je sedaj. In še tretja in zadnja ugotovitev: na Koroškem v zadnjih 20 letih deželna vlada, Zbornica obrtnega gospodarstva, Delavska zbornica ter poddržavljena in privatna industrijska podjetja niso bila v stanju, da bi zagotovila potrebne predpogoje, da bi imeli delojemalci — katerih število spriči strukture koroškega kmetijstva narašča, končno zagotovljeno svoje delovno mesto. (bl)

Dr. Matevž Grilc v Globasnici:

Z veseljem sem se odzval vabilu globaškega kulturnega društva, ki s tem kulturnim festivalom, ki je postal v pravem pomenu besede že tradicionalen, dokazuje močno narodno in kulturno zavest svojih članov. Vsi ste spoznali pomembnost kulturnega dela za razvoj in obstoj narodne skupnosti tudi v današnji dobi vsesplošne tehnizacije. Vemo namreč, da je ravno kulturno udejstvovanje na vasi v preteklosti in tudi še danes deloma edini nositelj narodne zavesti med koroškimi Slovenci. Da pa je to kulturno delo lahko uspešno, pa zahteva ogromno žrtev sodelavcev, ki najdejo po težkem vsakdanjem delu še po večerih in dela prostih dneh čas za vsestransko kulturno delo, čas za pevske vaje, odrske nastope itd. Tako delovanje pa je najboljši znak za živo in trdno življenjsko voljo naroda in njegovih članov, ki so pripravljeni za obstoj in razvoj narodne skupnosti mnogo žrtvovati in to iz idealizma v zavesti, da je materina beseda ena največjih in najlepših vrednot vsakega človeka, ki jo je treba negovati, in v zavesti, da končno tisti, ki se danes iz oportunitizma, iz vidika boljšega materialnega življenja sramujejo materine besede, zatajijo ne samo lastnih staršev, ampak pravzaprav tudi samega sebe, kajti pripadnost k kateremukoli narodu ni mogoče vreči od sebe kakor umazano kunjo.

Slovensko kulturno društvo v Globasnici je dobro spoznalo svojo nalogo in njegovi člani neutrudljivo delujejo in s tem žanjejo tudi velike uspehe, kar dokazuje tudi letošnji kulturni festival. Zato danes globaški kulturni skupini iz srca čestitamo k temu uspešnemu

in nadvse potrebnemu kulturnemu delu in se ji iskreno zahvaljujemo v upanju in prepričanju, da bo kulturno društvo tudi v bodoče bistven faktor kulturnega življenja koroških Slovencev.

Nasploh pa lahko mi koroški Slovenci danes ugotovimo z največjim ponosom, da je naša kulturna dejavnost kljub težkemu položaju, v katerem se nahajamo, nadvse živahna.

MOČNA KULTURNA DEJAVNOST — ODPOR PROTI ASIMILACIJSKEMU PRITISKU

Slovenska kulturna društva se lahko ponašajo z bogatim kulturnim delom. Na občnem zboru Kršćanske kulturne zveze prejšnji teden sem ugotovil, da ne delujejo samo tradicionalna kulturna društva, ampak da se ustanavljajo uspešno še nova in zelo mnogokrat predramijo stara, ki še dolgo niso več delovala. Kot pravilen in nujen korak smatram pa dejstvo, da vsebuje kulturni program nekaterih kulturnih organizacij kot težišče otroško mladino in rojake na robu našega ozemlja. V preteklih mesecih so naši otroci videli veliko lutkovnih predstav in filmov, ki so jih razveselili, saj drugače skoro nikjer več ne slišijo slovenske besede; hvalevredno delo in odkrito priznanje vsem tistim, ki skušajo na tako uspešen način kriti kulturni deficit naše otroške mladine. Kulturni nastopi na periferiji našega dvojezičnega ozemlja in obisk na teh prireditvah pa dokazujejo najboljše zlaganosti ukrepov avstrijskih oblasti, na podlagi katerih hočejo skrócić dvojezično ozemlje na eno tretjino. Ravno močna kulturna

dejavnost koroških Slovencev je izraz upora proti odprtemu in skritemu asimilacijskemu pritisku na manjšino.

Slovenski narod je sicer le majhen; vendar ima mogočno kulturno tradicijo. To velja tudi in predvsem še za nas koroške Slovence. Ravno letos praznujemo važne jubileje, kot 70-letnico organizirane kulturno-prosvetne dejavnosti koroških Slovencev, kajti pred 70 leti je bila ustanovljena Kršćansko-slovenska zveza za Slovence na Koroškem.

Letos pa tudi praznujemo 75-letni življenjski jubilej naše slovenske koroške pesnice Milke Hartmanove, katere življenje in delovanje je kar najtesneje povezano s koroškimi Slovenci, še posebno s Podjuno in tudi s kulturnim življenjem Globasnice, saj se ravno v tem kraju s posebno vnemo pojejo Milke pesmi. Milka Hartmanova je v veliki meri sooblikovala kulturni razvoj slovenske narodne skupnosti v zadnjih desetletjih; in to ne samo kot pesnica, ampak kot kulturna delavka, ki je bila povsod prisotna in ni mogoče naštetih vseh njenih ustvarjanj. Njeno življenje je bilo, je in bo posvečeno narodnemu delu. Njene pesmi opevajo vse težkoče in trdote, vse trpljenje koroških Slovencev, vso lepoto Podjune in tudi socialno problematiko našega človeka.

Kljub temu pa v vseh njenih pesmih zveni upanje na boljše in lepšo bodočnost naroda trpina. Koroški rojak dr. Pavel Zdovc je zapisal v spremni besedi zadnje Milke pesniške zbirke „Pesmi iz libuškega puela“ takole: „Tudi Milka Hartmanova je ‚sužat šva‘, in sicer strokovni izobrazbi, ljudski pro-

Oskrba z oljem in mi vsi

Miza avstrijskega prebivalca je pognjena in na njej lahko najde vse, kar oko in želodec poželita. Kar avstrijsko kmetijstvo ni v stanju producirati, spretni in iznajdljivi trgovci pridno uvažajo takorekoč iz vseh dežel zemeljske oble. Pri vsem tem slednje in prve bore malo briga, da imamo tudi v naši državi agrarne viške, zlasti na področju mesa, mleka, lesa in še katerih drugih produktov kmetijskega izvora. Slednje moramo izvažati, če hočemo zagotoviti existenco kmetov

- kot garantov za prehrano, če bi nam šlo enkrat res slabo, in
- kot garantov za ohranitev kulturne podobe človekovega okolja.

Baš to pa tudi malo briga gospoda in gospe Avstrijko v njenem poželenju in njeni izbirčnosti pri sestavi svojih jedilnih listov.

To poželenje in ta izbirčnost pa postaja iz leta v leto dražja. Vrednost importov kmetijskih pridelkov se je med letom 1975 in 1976 zvečala za okroglo 22% na 18 milijard šilingov, čeprav domače kmetijstvo že zagotavlja oskrbo prebivalstva z živili z 92 odstotki. Leta 1970 jo je zagotavljalo le s 84 odstotki.

Kako spričo tega naglo naraščanje agrarnega uvoza lahko postane usodno, vidimo najbolje na primeru trgovine s kmetijskimi pridelki naše države z deželami Evropske skupnosti. Avstrijski deficit v

tej trgovini je med letom 1975 in 1976 narasel za dobro milijardo šilingov na 4,4 milijarde šilingov. Pred petimi leti se je gibal le pri 500 milijonov šilingov.

Vzroki tega razvoja so sila enostavni. Medtem ko naša država uvoza živil in drugih kmetijskih pridelkov iz teh dežel ne brzda, ji prav te države pri izvozu govedin mesa ter mlečnih izdelkov delajo čedalje večje težave. Za premostitev teh težav je vsako leto potrebnih tisoče milijonov šilingov državnih in deželnih denarjev iz davčnih bremen, ki jih nosi vsak od nas.

Krivda, da s svojimi viški pri mesu in pri mleku na inozemskih tržiščih ne moremo prodreti, gotovo ne leži na naših cenah, marveč na pretiranem dirigizmu Evropske skupnosti na področju agrarne trgovine. Določene krivde pa se tudi ne morejo otresti socialni partnerji naše države in tudi uradna agrarna politika kot taka ne. In to iz dveh razlogov:

- prvič zaradi tega, ker doslej nasproti deželam Evropske skupnosti ni bil napravljen niti en poizkus sankcij v obliki, da bomo od tod uvozili le toliko živil oziroma surovin za nje, kolikor bodo le-takih tudi od nas odkupile;
- drugič pa zaradi tega, ker uradna agrarna politika doslej še ni nič podzela ukrepov, da bi vsaj izboljšala samooskrbo z oljaricami

(Nadaljevanje na 8. strani)

Med gestapovci, ki so prišli 14. aprila 1942 zgodaj zjutraj na Ščedemnikovo domačijo v Ščedem pri Št. Jakobu, je bil tudi malo bolj zgovoren Dunajčan. Medtem, ko so ostali gestapovci samo buljili tja v en dan, je odvrnil ta Dunajčan na vprašanje gospodarja, zakaj da ga hočejo odpeljati z družino z domače zemlje, da je bila pač Ščedemnikova družina izbrana za prvi transport, katerim bodo sledili še mnogi drugi.

Ščedemnik se spominja ob robu, da je nek imeniten gospod pozimi leta 1941 prebiral v gostilni Gabriel v Lešah pri Št. Jakobu časopise. Ščedemniku in njegovim prijateljem, ki so orali cesto v Področico in se ustavili na malico v gostilni, je prebral na glas iz časopisa „Grenzruf“ (klic meje): „Unser Führer will die Grenzen seines Reiches mit Leuten aus dem Herzen seines Reiches besiedeln“ (naš firer hoče naseliti meje svojega rajha z ljudmi iz srca svojega rajha). Nasmehnilo so se bralcu, ker si pač takega naseljevanja še predstavljati niso mogli.

14. aprila 1942 pa se jim je pokazala prava slika tega poročila, kateremu tedaj niso mogli verjeti. Ščedemnikovi družini so morali gestapovci dolgo prigovarjati, da so jo mogli spraviti na pot, ker je gospodar zahteval, da ga naj kar na pragu domačije ustrelijo, ker se ne zgane odtod. Medtem je pripravila njegova žena Liza tri puntelce, dva večja in enega manjšega za 11-letno hčerkico Olgo. V spremstvu gestapovcev so šli peš do Lebnovih v Gorinčiče, kjer so čakali že Primkovi. Tri družine so šle odtod v Št. Peter, kjer so se jim še pridružili Strovčevi z Reke in Kobintarjevi iz Sreji. Pot so skupno nadaljevali z omnibusom, ki je pobral še Petricevo, Janežičevo, Pokavo, Tavčarjevo in Stickrovo družino, na Melih pri Spodnjih Gori-

čah so pristopili še Fugerjevi z Raven.

V Žrelcu so dobili obešene s pripombo „Das ersetzt Ihren Namen und ist ständig am Hals zu tragen“ (to nadomešča Vaše ime in se mora nositi okoli vratu) okoli vratu tablice. Ščedemnikovi so dobili številko 80215.

Potem ko so v Žrelcu še izbrali nekatere družine, ki so imele najbrž tu in tam kakšen stik z vlada-

čili Miklavčiča. Brez učnih pripomočkov je skušal tudi on buditi in ohranjevati v svojih učencih spomin na dom in domači kraj, pripovedoval jim je o Miklovi Zali, o Serajniku, Davorinu in Tresoglavu, pa tudi o „Žalikženah“. Seveda vse v predpisani nemščini. Nekega dne je prišel odgovorni Hauptsturmführer Schüssler s posebno nalogo: Ščedemnik naj odda mesečna pismena poročila o „življenju v ta-

novanjem, z oskrbo in tudi z vodstvom zadovoljni; teži jih le ljubezen do izgubljenih domov. „Zato,“ je pisal Miklavčič, „želimo, da bi se ta vojna srečno končala in da bi prišli vsi spet v svojo domovino.“ Hauptsturmführer je seveda želel poročilo o pogovorih in izjavah med izseljenci in o njihovem mnenju o firerju, pri koroških Slovencih pa nikoli niso našli vohuna oziroma izdajalca.

lovca so odgovorili tisti, ki so Ščedemnika z mnogimi drugimi koroškimi Slovenci izselili, da ni sovražnik države in da se sme uporabiti v nemški vojski. Predstojnik mu je tedaj dejal: „Bil sem v privatnem poklicu odvetnik in sem videl, kako ljubi kmet svojo zemljo. Zaradi nekaj kvadratnih metrov zemlje riskira pri prepiru zaradi meje celo svoje premoženje. Vam, koroškimi slovenskim izseljencem, so vzeli vse premoženje in vso zemljo. To mora biti zelo grenko!“ Ščedemniku je preskrbel notranjo službo, gauleiterja Rainerja pa je prosil za izpustitev njegove žene in hčerke Olge iz taborišča. Rainer je tej prošnji ugodil in ju pustil na Predarlško. Tam sta preživeli celo leto v zatočišču, katerega jima je preskrbel dr. Joško Tischler, ki so ga bili izgnali v Bregenz.

Jože Miklavčič je ostal vojak in prevzel novembra 1944 odgovornost za nek vojaški transport v Gardec; odtod se je peljal v rojstni kraj in se oglašil tudi na občinskem uradu v Št. Jakobu v Rožu. Tedanji župan Scherwitzl, pd. Jerhovec, mu je odkril, da so menda dognali v Celovcu veliko krivico, ki se je prizadejala izseljencem in da naj zaprosi za vrnitev žene in hčerke v domovino. Štiri tedne sta res preživeli v domačem kraju pri sorodnikih (na domačiji so bili še Kanalčani), nakar je prišla nena doma gestapo in ju odpeljala v Celovec v ječo, kjer so imeli natrpane v nečloveških luknjah tudi ujete partizane. Mrgolelo je npr. uši in bolh, ležati pa so morali na golem betonu. Odtod so Lizo Miklavčič in njeno hčerko Olgo dodelili esesovski kuhinji v Murau na Štajerskem, kjer sta dočakali konec vojne. Oče Miklavčič je prišel s svojo enoto v ameriško ujetništvo, kjer so jih venomer „brcali v rit, da bi skoraj pocrkali“.

Portret slovenskega izseljenca: Jože Miklavčič, pd. Ščedemnik

jočimi, so skupino, v kateri so bili Ščedemnikovi, odpeljali preko taborišča Wassertridingen v Hesselberg in dalje v Schwarzenberg. Tam so, natrpani v celice samostana minoritov, prišli v pogovor s strežnicami, ki so izseljence imele za zelo nevarne elemente in so bile v službi oborožene. Pravile so vedno, da zelo dobro vedó, koliko ljudi da so že pobili in katere načrte da so še imeli.

Otroke so morali poučevati izseljenci sami brez učnih pripomočkov. Za prvega učitelja so določili predstojnika taborišča Janka Ogrisa iz Bilčovsa. Ko se je bil Janko Ogris ravno vživel v svojo novo nalogo, so ga na nenadoma sklicanem apelu proglasili za političnega zločinca: „Vedeli ste, da se pri nas govori samo nemško in da se morajo vsi stiki, bodisi ustni ali pismeni, izvajati v nemščini.“ Vsi Ogrisovi prijatelji so ostrmeli. Ogrisov zločin: karti, ki jo je bil pisal domov v Bilčovs sicer v predpisani nemščini, je bil dodal slovenski pozdrav „z Bogom!“. Odstavili so ga in na njegovo mesto dolo-

Rojen 20. decembra 1898, je bil eden izmed najstarejših udeležencev protestne vožnje koroških Slovencev na Dunaj prejšnji mesec.

borišču“. Ze s prvim Ščedemnikovim poročilom niso bili zadovoljni, ker je napisal le, da so vsi s sta-

2. julija 1943 so premestili Ščedemnikove in druge v taborišče Frauenaarach, kjer je prevzel poučevanje otrok študent in poznejši kaplan Hanzej Dragašnik z Kostanja. Ščedemnika, Piceja iz Št. Primoža, Dragašnika z Kostanja in Ogrisa iz Bilčovsa so dodelili lesnemu trgovcu Göggeleinu v Markt Erlbach. S skromno dnevno prehrano (kos kruha in 3 dkg margarine) so morali prevažati z zarjavlim vozičkom deske po strmi poti na višje ležeči kolodvor. Delo je bilo zelo naporno in so se morali grede odahniti. Ob tej priložnosti je Ščedemnik opozoril svojega „šefa“, da bi bilo treba osi vozička malo namazati. „Šef“ pa je zgrabil za desko in mu udaril s vso silo po hrbtu in zavpil: „Da hast Du Deine Schmiere!“ (tukaj imaš tvojo mažó!).

Kmalu nato so poklicali Miklavčiča, izseljenega sovražnika nemške države, v nemško vojsko (žena in hčerka sta ostali v taborišču). Svojim novim predstojnikom je nakazal to protislovje, nakar so povprašali gestapo v Celovec. Iz Ce-

naša kultura je izraz odpora naših ljudi!

sveti in kulturi zamejske Koroške. V sprednji vrsti je skupaj s svojim slovenskim ljudstvom nosila vse tegobe, zapostavljanja, šikane in golo nasilje. Kulturna delavka in pesnica Milka Hartmanova ima svoj dom, svoje vidno mesto v slovenskem kulturnem življenju in njen nauk živi na mnogih mnogih naših najboljših domačijah od Potoč pri Labotu do drugih Potoč pri Šmohorju.“

DR. JOŠKO TISCHLER: VZGLED ZA NAŠO BORBO

V nekaj dneh pa bomo praznovali 75-letnico največjega, najbolj zaslužnega in neutrudnega borca za pravice in obstoj naše narodne skupnosti, očeta Slovenske gimnazije dr. Joška Tischlerja. Ta življenjski jubilej bo letos prisoten pri nas še ob drugih priložnostih, vendar se ga moramo spomniti tudi na tej priložnosti. Dr. Tischler je simbol večne borbe našega naroda, je simbol politika in kulturnika, ki je posvetil vse svoje delo koroškimi Slovencem. Vsebinska 75-letnega življenja so težave, razočaranja, vendar tudi upanje in veliki uspehi, ki so bili možni le ob njegovi neverjetni politični daljnovidnosti, katere tudi prenekateri naši rojaki v odločilnih trenutkih niso spoznali. Nepreocenljivo je njegovo udejstvovanje na šolskem področju in krona njegove vztrajnosti je Slovenska gimnazija, ki praznuje letos 20-letni jubilej. To pa je tista ustanova, na kateri se danes izobražuje naša mladina, tista mladina, ki bo garant obstoja in razvoja našega naroda.

V vzgledu tega narodnjaka mora izmed nas vsak videti dolžnost, po-

trebo in spoznanje, da le vztrajna, včasih tudi brezkompromisna borba vodi do uspeha. Na tem mestu se mu danes vsi zahvaljujemo za njegovo delo in želimo, da še dolgo ostane med nami kot vzpodbudnik, kot svetovalec in kot vzgled, da kot simbol človeka, ki tudi v najtežjih trenutkih ni obupal, ampak živel v prepričanju, da vztrajno delo končno privede do uspeha.

Istočasno pa se spominjamo letos najtrše dobe našega narodnega življenja, ko so koroške Slovence pred 35. leti Hitlerjevi biriči izseljevali, ko je padel nacistični bič na ves slovenski narod. Aprila 1942 so začeli množično izseljevati Slovence od najmlajših do najstarejših. Dr. Joško Tischler je zapisal v uvodniku „Odpustili smo, pozabiti ne moremo in ne smemo!“ v Našem tedniku, dne 14. aprila 1977: „V potu svojega obraza so služili svojim domovom in čez noč postali brezpravni brezdomci. Krivica je bila tako grozna, v nebo vpijoča, da vere v pravico tudi pri rojakih v tujini ni mogla zadušiti. Ko sem za Binkošti 1942 obiskal izgnance v taborišču na Hesselbergu, nisem našel obupanih, marveč ljudi, ki so verovali v zmago pravice in ta vera jim je dajala moč, da so mogli prenašati vse gorje.“

Ta vera naših izseljencev, dragi rojaki, pa mora biti tudi oporoka za nas, neupogljiva vera v zmago pravice tudi takrat, ko je stal naš narod že pod vislicami. Četudi nas danes avstrijske oblasti silijo na kolena, četudi so oblasti kapitulirale pred zahtevami fašističnih in nemškonacionalnih krogov, ki zahtevajo likvidacijo slovenske narod-

ne skupnosti na Koroškem, ne bomo zgubili vere v zmago pravice, ne bomo šli na kolena.

NISMO LASTNI GROBOKOPI!

Oblasti morajo spoznati in že spoznavajo, da brez nas ni rešitve koroškega vprašanja. V enotni borbi smo se uspešno uprli 14. novembra 1976 ugotavljanju manjšine, ker imamo toliko človeškega ponosa, ker nismo številke, ampak ljudje. Uspešno se upiramo izvedbi manjšinske zakonodaje z dne 7. julija 1976. Ne bomo šli v zloglasne sosvete, ker bi tam morali postati kolaboraterji politike avstrijskih strank in s tem grobokopi lastnega naroda.

Mi, Vaši izvoljeni predstavniki, nimamo namena zastopati interese tistih, ki želijo našo smrt. Danes se zavedamo, da je naša dolžnost, da zastopamo Vaše potrebe, življenjske interese našega naroda, interese koroških Slovencev in nobene drugega. To pa je bistvo demokracije in demokratičnega stopanja nas ne bo učil deželni glavar Wagner, nekdo, ki se danes ponaša s tem, da je služil največjemu diktatorju in krvniku Hitlerju. Prepričan sem, da se takim politikom ne bo posrečilo razdvojiti vodstva koroških Slovencev na eni in našega ljudstva na drugi strani.

Poskusili so vse, da bi dosegli ta cilj, vendar do danes brez vsakega uspeha. In tega ne bodo dosegli, ker koroški Slovenci dobro vemo, kdo zastopa njih težnje, mi dobro poznamo naše prijatelje, ampak tudi tiste, ki naši narodni skupnosti strežejo po življenju.

ČLEN 7 IZPOLNITI DO ZADNJE PIČICE!

Zato bomo svetu dokazali, da mi ne živimo le v tistih 14 občinah, kjer nam hočejo priznati pravico do uporabe narodnega jezika, ne le v tistih 8 občinah, kjer mislijo postaviti dvojezične napise, ampak, da živimo vsepovsod tam in na tistem ozemlju, ki ga je označil Himmler, ko je hotel izseliti koroške Slovence, na tistem ozemlju, ki je označeno v šolski uredbi iz leta 1945, in v drugih uredbnih dokumentih druge republike, vsepovsod tam, kjer živimo avtohtono že 1400 let. In če Wagner govori celo o iredentistih (o ljudeh, ki se borijo proti Avstriji), potem še enkrat jasno pribijemo, da smo avstrijski državljani, da naša borba ne gre proti Avstriji kot državi, da mi izpolnjujemo naše dolžnosti, ampak da zahtevamo naše pravice, ki nam gredo po členu 7 avstrijske državne pogodbe iz leta 1955. Zato se borimo in se bomo borili tako dolgo, dokler člen 7 ne bo izpolnjen do zadnje pičice.

Z vso ogorčenostjo danes protestiramo proti „lovu na Slovence“, proti škandaloznim procesom, ki jih je napovedalo državno tožilstvo v Celovcu proti slovenskim aktivistom, ki so s svojimi dejanji nakazali le na neizpolnitev ustavnega zakona in mednarodne pogodbe. Dokaz, da je ta nova akcija avstrijskih oblasti le ponoven poskus zatreti življenjsko voljo koroških Slovencev, pa je dokumentiran tam, ko govorijo o tem, da podiranje napisov leta 1972 ni bilo kaznivno dejanje. Tisti, ki so kršili zakone, niso kaznovani, tisti pa, ki so opozorili na neizpolnjevanje za-

konov, bodo morali stopiti pred sodišče. To je krivica in mi moramo doseči, da bodo postali obtoženi slovenski aktivisti tožilci avstrijskih oblasti, ki na vse načine hočejo doseči dokončno asimilacijo koroških Slovencev.

Mi smo solidarni z obtoženimi Selani in s tistimi, ki so z napisnimi akcijami opozorili na neizpolnjena določila člena 7.

Zavedati se namreč moramo, da ti procesi niso procesi proti posameznikom, ampak procesi proti vsem koroškimi Slovencem. Zato bomo mi podvzeli vse in bomo ustrezno informirali avstrijsko in mednarodno javnost na ta ponoven krivičen pritisk. Že danes vas zato kličem k sodelovanju pri teh akcijah, h katerim vas bodo klicale v naslednjih dneh, tednih in mesecih slovenske organizacije.

Dragi rojaki! Vsi koroški Slovenci imamo samo en cilj: doživeti zmago pravice!

Preživeli smo hude čase, preživeli bomo in o tem smo prepričani, tudi to dobo ustrahovalne in asimilacijske politike avstrijskih oblasti. Ne bomo dosegli naših pravic že jutri, ampak v trdi, dolgotrajni borbi, ki pa bo uspešna le, če bomo združili vse sile, če bo borba enotna, kajti, naša borba je pravična borba, zato imamo v svetu več prijateljev kot si mislimo sami. Podpira nas država matičnega naroda Jugoslavije, ki ima kot sopodpisnica državne pogodbe za to vso pravico, kar je moral rad ali nerad ravno včeraj z vso jasnostjo priznati tudi poslanec ÖVP v parlamentu prof. Ermacora.

Svet pozna danes naš problem, internacionalizacija se nadaljuje in se bo nadaljevala. Ne samo mi, ampak tudi drugi narodi na svetu se prebujajo, Baski v Španiji, Bretonci v Franciji, Voličani v Angliji itd. itd.

Zato v naši borbi nismo sami in razvoj v svetu dela za nas.

Ob robu povedano:

ZMEŠNJAVA POJMOV

Zadnji petek zvečer je priredil deželni glavar Leopold Wagner za predavatelje in udeležence slaviščno-vzgojnega seminarja na Slovenski gimnaziji sprejem v prostori deželne vlade. Ker se je glavar sam nekoliko zakasnil, je pozdravil udeležence dr. Othmar Hauer, najvišji deželni uradnik na Koroškem. Lepo je govoril o babilonskem stolpu in o babilonski zmešnjavi jezikov. Res lepo.

Na Koroškem, je dejal, živita dva naroda, ki govorita vsak svoj jezik. To naj ne bi bilo vzrok za razprtije, ampak sosed naj bi skušal sosedo razumeti in spoštovati njega, njegov rod, jezik, celotno narodno izročilo.

Zares lepe besede, ki jih zelo radi čujemo. Takih besed bi želeli še mnogo več, predvsem iz ust najvišjega predstavnika Koroške. Toda Slovenci smo tudi samo ljudje. Z lepimi besedami se ne zadovoljimo. Dejanja hočemo videti in doživeti.

Toda, ko pogledamo na Koroško, na lepe besede in manj lepa dejanja, na psovaje Slovencev, na zapostavljanje, diskriminacijo, na raznarodovanje, pač na koroško resnico, se moramo vprašati, če sam Bog takrat v Babilonu zaslepil ljudem ni zmešal samo jezikov, ampak tudi pojme.

DOM v TINJAH

Od srede, 18. 5. 1977, ob 15.00, do četrta, 19. 5. 1977, do 17.00

„PREMIŠLUJEMO SVOJO SLIKO V DUHOVNEM OGLEDALU“

Dnevi srečanja za študentke
Voditelj: kaplan Janez Tratar

Nedelja, 22. 5. 1977, od 8. do 14. ure

„OBRESTI IZOBRAŽEVALNEGA DELA“

Srečanje absolventov
kmetijske šole v Tinjah

Referenta: sr. Gonzaga Kobentar
župnik Anton Radanovič

PRAZNIK KOROŠKIH SLOVENCEV

8. maja bo praznoval 75-letnico svojega rojstva naš, med koroškimi slovenskim narodom, nadvse priljubljeni dvorni svétnik dr. J o š k o T i s c h l e r. Uvodnik, ki smo ga imeli v ta namen že pripravljenega njemu v čast, smo morali preložiti na prihodnjico, zaradi smrti enega izmed naših narodnih voditeljev dr. Vinka Zwittera.

ZA TISKOVNI SKLAD SO DAROVALI:

Justina Račnik, Brege	200.—
Marko Trampuš, Dob	50.—
N. N., Brege	50.—
Andrej Milavec, Brege	50.—
Jožef Možina, Dob	50.—
Ludwig Krasnik, Dob	50.—
Nežka Kert, Nonča vas	50.—
Anita Hudl, Vidra vas	50.—
Neimenovani, Vidra vas	50.—
Luka Borovčnik, Podkraj	50.—
Neimenovana, Radiše	50.—
Matevž Krainz, Libuče	30.—
Janko Igerc, Podkraj	30.—
Johan Bricman, Strpna vas	30.—
Mirko Nachbar, Vidra vas	20.—
Neimenovani, Cirkovče	20.—
Neimenovana, Libuče	20.—
Johan Skuti, Podkraj	20.—
Janez Snedec, Ponikve	20.—
Marija Lamprecht, Strpna vas	20.—

Berite in širite „nt“!

Občni zbor SPD „Jepa - Baško jezero“

V Ločah je bil prejšnji četrtek, 21. aprila, občni zbor društva SPD „Jepa — Baško jezero“.

Predsednik društva Jožef Mikl iz Pečnice je v začetku pozdravil vse navzoče, med njimi tudi predsednika SPZ Valentina Polanška in Hanzija Weissa. Potem je tajnik Jožko Wrolich podal svoje tajništvo poročilo, o dejavnosti društva od zadnjega občnega zbora 1975 naprej:

- oktobra 1975 je gostoval v Ločah Slovenski oktet;
- nato so bile tri prireditve za najmlajše in sicer tri lutkovne igre;
- pevci domačega društva so imeli tri pustne plesse;
- navezali smo prijateljske stike z olepševalnim društvom „Rožna dolina“ iz Ljubljane. Člane tega društva smo trikrat sprejeli, ko so potovali po Koroškem. Le-ti so omogočili, da so člani domačega društva dva-

krat obiskali dve operni predstavi v Ljubljani.

- 1976 smo imeli literarni popoldan, na katerem so nam literati iz Maribora brali iz Cankarjevih del;
- ustanovili smo knjižnico v farni dvorani na Pečnici, kjer so knjige vsakomur na voljo;
- dve igralski skupini sta nam predstavili igri: oder 73 je uprizoril „Kabaret 1 x 1 = 1“, Šentjakobčani pa igro „Jepe s hriba“;
- naporili smo dva izleta, in sicer: v Bohinju smo obiskali znani Kravji bal, 14. novembra 1976 smo šli na izlet v Slovenijo.

Predavanja: Harald Irnberger nam je predstavil svoj koroški monolog „Mit ana braunan Tintn“.

Zdravko Inzko pa nam je predaval o Mongoliji s skioptičnimi slikami.

SELE:

Koncert obirskega ženskega okteta

Pevsko društvo „Planina“ iz Sel je preteklo nedeljo vabilo v farni dom na koncert narodnih pesmi, ki ga je priredil ženski oktet iz sosednjega Obirskega.

Sredi marca so Selani gostovali na Obirskem. Moški in ženski zbor sta skupno pripravila koncert pri Kovaču. Zdaj pa so Obirčani vrnili obisk in razveselili Selane in druge goste z mehkim petjem starih, že skoraj pozabljenih, narodnih, pa tudi novih pesmi. Te „nove“ pesmi je večinoma spesnil in uglasbil Valentin Polanšek, vodja zbora, sam.

Bučen aplavz, ki je sledil vsaki pesmi, je jasno pokazal, da so izbrane pesmi zelo ugajale. Občudovali smo lepe, mehke glasove, ko so se harmonično zivali v zboru, predvsem ko so zapele posamezne

solistke. V odmoru je Valentin Polanšek bral iz svojih pesniških zbirk. Pesmi, ki so prizadele nas in naš čas; pa tudi take, ki so bile za dobro voljo in so sprostile vzuđuše.

V zadnji pesmi, ki jo je zapel ženski oktet je prišel do izraza smisel našega udejstvovanja, našega petja. Poleg tega, da nas petje dviga in razveseljuje, nas slovenska pesem druží... Kakor dolgo bo v naših občinah živila slovenska pesem, tako dolgo bomo živeli mi.

Še dolgo po koncertu je ob jedi dači in pijači zvenela pesem tako Obirčanov kot tudi Selanov in še marsikatera skupna.

Da bi bilo več takih srečanj, je bila želja gostiteljev in gostov.

M. O.

Slovo faranov od svojih mežnarjev

ZAGORJE

Pod goro Sv. Šimana je nehalo biti, od naporenega dela in družinskih skrbi, srce Jožefa Linčaja, pd. Opetnikovega očeta, v 75. letu starosti.

Dne 4. aprila smo ga spremili od hiše žalosti na farno pokopališče v Št. Lipš. Ob tej priliki se je lahko vsak pogrebec prepričal, kako naporno pot je moral prehoditi sleherni družinski član Opetnikove družine, če se je podal v dolino po opravkih. A kljub tej oddaljenosti je bila in je še prav Opetnikova družina tista, ki redno in točno prihaja k nedeljskim sv. mašam in drugim narodnim prireditvam.

Dobrih štirideset let je bil pokojni Opetnikov oče najemnik

Opetnikove domačije, ki je last tarsarskega mojstra Mihaela Puschniga na Jezerci pri Linči vasi. Kot gozdni delavec je bil v službi grofa Orsini-Rosenberga vseh štirideset let.

Vzgaljal je s svojo ženo otroke v zavedne in gospodarske podjetne člane naše družbe. Za časa nemškega rajha sta morali dve njegovi hčerki v taborišče strahot in smrti v Ravensbrück, od koder sta se po osvoboditvi srečno vrnili. Vestno in z vso ljubeznijo je opravljal v letih pokoja službo mežnarja pri podružni cerkvi sv. Šimana, označjal Zagorjanom opoldansko angelovo češčenje in večerni ave Mariji.

Pri pogrebnih opravilih je bil poleg domačega župnika dr. Ostrov-

Kmetijsko-gospodarska šola v Št. Rupertu pri Velikovcu
prisrčno vabi na

razstavo in prireditev

14. in 15. maja 1977

Razstavo šivanja in ročnih del si morete ogledati
v soboto, 14. maja, popoldne, in v nedeljo, 15. maja, ves dan.
Izdelke kuharske umetnosti si lahko ogledate in poskusite v soboto popoldne in tudi v nedeljo.

Kulturna prireditev bo v soboto, 14. maja, ob 15. uri in v nedeljo, 15. maja; prva ob 13.30, druga ob 16. uri.

Spored prireditve:

1. Dobrodošli! (Pozdrav v besedi in pesmi)
2. Govor
3. Kaj vse smo se naučile! (Simbolična vaja s petjem)
4. BREZSRČNA MATI (Igra v treh dejanjih)
5. Sem Mojčica...
6. Mladesmo — rade rajamo! (Rajanje po narodnih pesmih)

PRIREDITVE

SPD „Kočna“ v Svečah vabi na MATERINSKO PROSLAVO

ki bo v soboto, 7. maja, ob 19.30 zvečer pri Adamu v Svečah. Na sporedu je igra v dveh dejanjih „Naočniki“, petje otroškega in moškega zbora, instrumentalni vložki in recitacije.

Prisrčno vabljeni!

IGRA: MOLČEČA USTA

Prireditelj: KPD v Šmihelu
Kraj: Farna dvorana v Šmihelu
Čas: nedelja, 8. 5. 1977, ob 20. uri

MATERINSKA PROSLAVA

Prireditelj: Otroška mladina iz Železne Kaple
Kraj: Farna dvorana v Železni Kapli
Čas: nedelja, 8. 5. 1977, ob 10.30
Spored: Petje, deklamacije Tamburaški zbor SPD „Zarja“ Prizor „Neposlušni zajček“

MATERINSKA PROSLAVA

Prireditelj: SPD „Edinost“ v Pliberku
Kraj: Pliberk, v dvorani Schwarzl
Čas: nedelja, 8. 5. 1977, ob 14.30

MATERINSKA PROSLAVA

Prireditelj: SPD „Danica“ v Št. Vidu v Podjuni
Kraj: Št. Primož, pri Voglu
Čas: nedelja, 8. 5. 1977, ob 14.30

MATERINSKA PROSLAVA

Prireditelj: SPD „Bilka“ v Bilčovsu
Kraj: Bilčovs, pri Miklavžu
Čas: nedelja, 8. 5. 1977, ob 14.30 in 19.30

MATERINSKA PROSLAVA

Prireditelj: Otroška mladina v Dobrli vasi
Kraj: Dobrila vas, v Kulturnem domu
Čas: nedelja, 8. 5. 1977, ob 14.30

KONCERT KOROŠKEGA

AKADEMSKEGA OKTETA
Prireditelj: KPD „Planina“ v Selah
Kraj: Farna dvorana v Selah
Čas: nedelja, 15. 5. 1977, ob 14.30
Prireditelj SPD „Jepa — Baško jezero“ v Ločah
Kraj: Kulturni dom v Ločah
Čas: nedelja, 15. 5. 1977, ob 19.30

IZLET NA ČEŠKO IN POLJSKO

Zveza koroških partizanov vabi člane in prijatelje v času od 5. do 12. junija 1977 na izlet na Češko-slovaško in Poljsko.

Cena potovanja znaša 3600.— šilingov; v to ceno so vključeni vožnja, prenočišča in prehrana.

Ker je samo še nekaj sedežev prostih, prosimo za čim prejšnjo prijavo na naslov: Zveza koroških partizanov, 9020 Celovec, Gasometergasse 10, tel.: 0 42 22 - 32 5 50.

Zaradi tega niso prazne besede župnika Nageleta, da grob ni zadnja postaja, ampak je samo začasno bivališče do trajnega večnega vstajenja. Navkljub tresočim roki je rajna še vodila dela pri razpečavanju Mohorjevih knjig in naročnih zanj, ter vse ostale cerkvene liste in maše za pokojne. Bila je torej vestna narodna delavka do svoje častne starosti. Podpirala je zmerom spodbudno slovensko občinsko skupnost, za kar se ji danes njeni zastopniki prisrčno zahvaljujejo.

S primernimi žalostinkami so se ji oddolžili v cerkvi in ob grobu tudi šentlipški pevci, saj jim je v zimskem času mnogokrat dala na razpolago svoje toplo stanovanje za vaje.

Sorodnikom obeh žalujočih družin izrekamo po tej poti naše iskreno sožalje. Temu se pridružuje tudi Naš tednik.

Filmi: Januarja letos smo imeli na sporedu film „Vrnitev“.

Imeli smo lep koncert na velikonočni ponedeljek s kvartetom iz Slovenjega Plajberka ter ansamblom „Drava“ iz Borovelj.

Treba je poudariti, da so bile vse naše prireditve izredno dobro obiskane, lahko bi rekli po večini „razprodane“. To velja zlasti za prireditve, ki so bile v Kulturnem domu, prav tako pa tiste, ki smo jih prirejali v dvorani pri Pušniku.

PRIREDITVE V PRIHODNOSTI:

7. maja bomo imeli materinsko proslavo pri Pušniku, 15. maja bo gostoval v kulturnem domu „Koroški akademski oktet“, 26. junija se bodo naši pevci udeležili „srečanja rožanskih pevskih zborov“, 12. avgusta bodo prišli k nam „Veseli planšarji“, ki bodo nastopili v Kulturnem domu.

Po tajniškem poročilu so na občnem zboru soglasno izvolili tale odbor: za predsednika je bil izvoljen občinski odbornik **Janez Mikl**, za podpredsednika **Jožko Wrolich**, za tajnika **Tonček Uršič**, **Karel Rudolf** za blagajnika.

Drugi odborniki: **Folti Kargl**, **Martin Rössman** in **Albin Pečnik**. Na občnem zboru so sprejeli tudi predlog, da se društvo vključi v KKZ — brez spremembe imena ter pravil društva.

Molitveni shod

za duhovniške in redovniške poklice

v petek, 13. maja 1977, v farni cerkvi v Žitari vasi.

Spored:

Ob 19. uri rožni venec in spovedna priložnost.

Ob 19.30 somaševanje in pridiga (kaplan Mirko Isop). Nato pete litanije.

Verniki iz vseh župnij dobrolske dekanije in drugih krajev prisrčno vabljeni!

skega in župnika iz Suhe g. Igerca navzoč tudi župnik Posch iz Globasnice, kamor spada podružna cerkev sv. Šimana. Oba zgoraj imenovana duhovnika sta se rajnemu očetu zahvalila za vestno opravljanje dela v prid farne skupnosti.

Hvaležnost so izpričali tudi cerkveni pevci, ki so navkljub slabi poti prišli na Opetnikov dom, da so mu zapeli doma, v cerkvi in ob odprtem grobu v srce segajoče žalostinke.

GORIČE — ŽITARA VAS

28. aprila so na žitarskem pokopališču položili k večnemu počitku mežnarico šentlipške fare, Heleno Jan, pd. Primovo mater.

92-letna življenjska doba rajne Primove matere je bila združena z žrtvami in odpovedjo v službi do bližnjega. Žitarska farna cerkev je posvečena sv. Heleni in rojena Helena Jan bo vrtnarila na njenem pokopališču do trenutka, ko bodo zazvonili zvonovi večno vstajenje rajnih.

Na njen pogreb so prihiteli vsi duhovniki, katerim je služila kot vestna strežnica božja: gg. dekan Kristo Srienec iz Šmihela, župnik Florjan Cergoj iz Kazaz, dr. Ostrovski iz Št. Lipša ter žitarski župnik Maks Nagele, ki so opravili pogrebne obrede in v svojih govorih stavili rajno mater kot vestno in častno služabnico Cerkev.

Ker je rajna verjela v božjo ljubezen, si je štela v čast, da more nekaj v ta namen storiti. Po odhodu dekana Srienca iz šentlipške fare, je vodil devet let le-to župnik Nagele. Toda vsa dela pri zvo-njenju ter krašenju oltarjev in navijanjanja cerkvene ure, je izvrševala vestno, navkljub visokim 80. letom.

5. kulturni festival v Globasnici Klub koroške dijaške zveze

TEDEN USPEŠNIH GLASBENIH, PEVSKIH, FILMSKIH IN DRAMSKIH PRIREDITEV

Z odločnostjo se je Slovensko kulturno društvo v Globasnici ponovno lotilo ter pripravilo spored za tradicionalni kulturni festival, ki je že 5. po vrsti. Odbor in društvo se zavedata, da uspeh in želja po ustvarjanju kulturnih vrednot ni slučaj, marveč da temelji na idealizmu in intenzivnem delu.

Predvsem nas veseli, da smo mogli v okviru 5. kulturnega festivala počastiti našo domačinko Milko Hartmanovo ob priliki njene 75-letnice. Milka Hartman še vedno neumorno dela v prid slovenske besede in naroda na Koroškem. Ob zaključku 5. kulturnega festivala smo s posebnim nastopom proslavili zasluženega pesnico. Posebno starejši člani društva se s hvaležnostjo spominjamo njenega plodovitega in neumornega dela pri raznih tečajih v Globasnici kakor tudi širom ostale Podjune.

Srečni smo, da je še dosti mlade sile, ki dobrohotno ter z idealizmom sprejema in hoče ohraniti narodno zavest, kakor tudi svoj slovenski materin jezik, po vzgledu Milke Hartmanove.

Teden dni, od 24. aprila do 1. maja, so se v Globasnici vrstile kulturne prireditve, ki so v resnici odlično uspele.

Odprl je festival v nedeljo, 24. aprila, doma in na tujem znani narodnozabavni ansambel Lojzeta Slaka s pevci. Ljudje so do zadnjega kotička napolnili Šoštarjevo dvorano, da slišijo enega izmed najbolj priljubljenih slovenskih zabavnih ansamblov. Lahko trdimo, da se je tisto nedeljo zbralo v tej veliki dvorani nad 500 poslušalcev, ki so navdušeno ploskali po vsaki izjavni točki in občudovali posebnost petja in igranja te glasbeno-pevske skupine, ki že leta sem razveseljuje ljubitelje te zvrsti narodne glasbe.

V torek, 26. aprila, je Krščanska kulturna zveza v dobro zasedeni manjši Šoštarjevi dvorani predvajala film „Sila in oblast“ (Gewalt und Gewissen). Film je dokumen-

tacijsko prikazal avstrijsko odporiško gibanje med drugo svetovno vojno, hkrati pa tudi doprinos koroških Slovencev v boju zoper nemški nacizem.

Po predvajanjem filmu se je razvila živahna diskusija, v kateri je prišlo do izraza, da bi obe naši osrednji slovenski organizaciji zbirali dokumentarno gradivo o nemškem nacizmu na našem dvojezičnem ozemlju.

Če sta bila prva dva dneva globaškega kulturnega festivala posvečena pevsko-instrumentalni glasbi in filmu, je bila v petek, 29. aprila, na sporedu dramska igra. Šentjakobska igralska skupina je uprizorila tragedijo v petih dejanjih „Kacijanar“, zahtevno gledališko delo slovenskega pesnika in dramatika Antona Medveda, ki je bil po poklicu duhovnik. Anton Medved je v svojem literarnem delu nadomeščal umetniško moč s formalistično urejenostjo. Njegove Poezije I in II izpovedujejo vero in skepso, nihanje med pesimističnim in optimističnim pogledom na življenje. Poleg „Kacijanarja“ je Anton Medved napisal še zgodovinski tragediji Viljem Ostrovihar in Za pravdo in srce. Vsa tri dramska dela so didaktične narave.

O vsebini tu ne bomo razpravljali, ker jo je naš list že objavil pred kratkim. Reči je treba samo, da je občinstvo dobro sledilo zahtevni igri, navkljub temu, da je v njej malo dramskega dejanja, ker je to igra v verzih.

V soboto, 30. aprila, je bil na sporedu mladinski film „Pastirci“, ki ga je predvajala Slovenska prosvetna zveza iz Celovca.

Višek je dosegel 5. Kulturni festival v nedeljo popoldne s svečano akademijo, ki je bila povsem posvečena naši narodni pesnici Milki Hartmanovi za njen 75. rojstni dan.

Na začetku akademije je predsednik društva Luka Hudl v kratkem nagovoru pozdravil občinstvo, ki je popolnoma zasedlo Šoštarjevo dvorano, med njimi vidne goste

kulturnega in političnega življenja Koroške in Slovenije. Ob tej priliki so poklonili Milki Hartmanovi koroških Slovencev v boju zoper rdečih nageljnov.

Kot prvi je nastopil mešani pevski zbor „Peca“ iz Globasnice pod vodstvom Janeza Petjaka. Zbor je pel Milkiine pesmi, ki jih je priredil za mešani zbor pevovodja Janez Petjak.

Sledil je slavnostni govor predsednika NSKS dr. Matevža Grilca. (Govor prinašamo na drugem mestu.)

Poleg mešanega zbora „Peca“ sta nastopila še moški pevski zbor „Franc Leder-Lesičjak“ SPD „Edinost“ iz Štebna (vodi Janez Petjak) in iz Slovenije moški pevski zbor „Stane Žgar“ iz Kroke pod vodstvom prof. Egija Gašperšiča. Vsak zbor je zapel po šest pesmi.

Izredno razveseljivo je bilo dejstvo, da je tokrat nastopila domača mladinska folklorna skupina, ki je prvič nosila nove narodne noše (Gorenjska). Ob tej priliki se je zahvalila Tilka Markitz folklorni učiteljici Lenki Krišeljvi iz Preddvora pri Kranju za njeno nesebično delo in trud, ki ga je imela z mladino.

V okviru kulturnega tedna je bila tudi razstava mladinske knjige. Starši in učitelji so se močno zanimali zanjo; ogledala pa si jo je tudi globaška šola.

Istega dne zvečer je bila plesna zabava, na kateri sta igrala priljubljena ansambla „Fantje iz Podjune“ in „Triglavski kvintet“ iz Slovenije.

B. L.

Karlu in Dragi Smole se je rodila v nedeljo, 1. maja, hčerka Tina. Čestitamo!

MATERINSKA PROSLAVA

Prireditelj: Farna mladina v Vogrčah

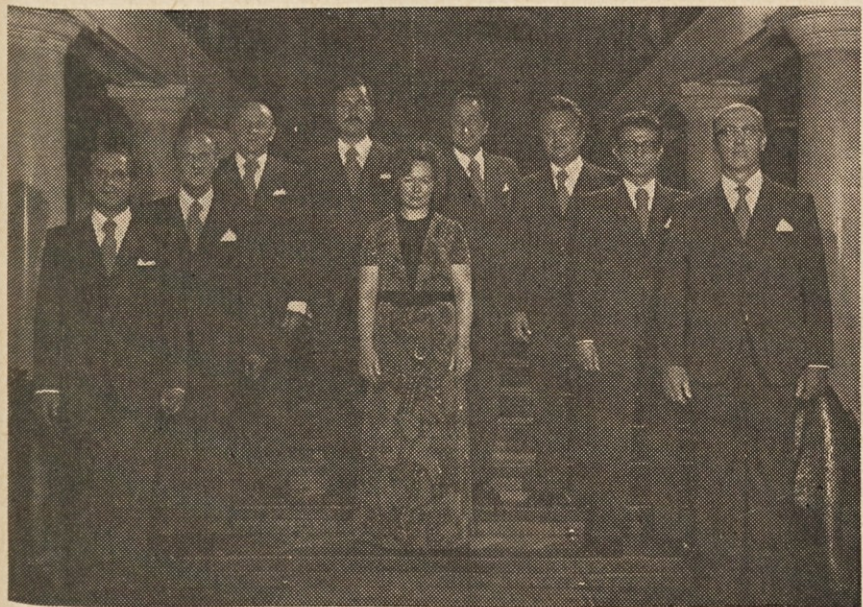
Kraj: Farna dvorana v Vogrčah

Čas: nedelja, 8. 5. 1977, ob 14.30

SPD „Vinko Poljanec“ v Škocijanu vabi na

KONCERT

moškega in ženskega pevskega zbora Solidarnost iz Kamnika. Koncert bo v soboto, 14. maja, ob 20. uri, v farni dvorani v Škocijanu.

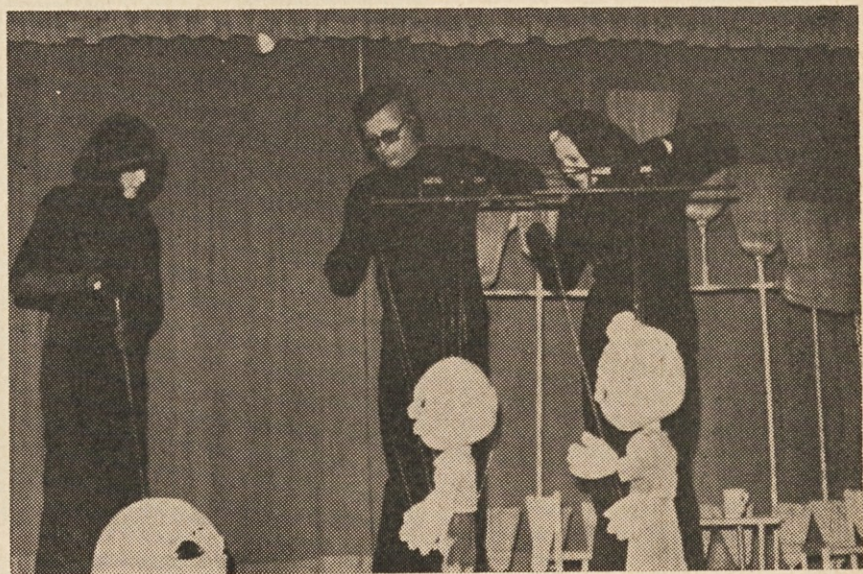
Pevsko skupino Koroški akademski oktet poznajo vsi ljubitelji zborovske narodne in umetne pesmi. Sestavljajo ga tile pevci: Jože Gašperšič, Tone Gašperšič, Jure Novak in Milan Štivec (tenoristi), baritonista Jože Černe in Ivek Krpač ter basista Borut Gorinšek in Janez Triler. V petje moškega okteta se izvrstno vključuje tudi ženski glas Marinke Keber, ki je stalna članica ansambla. Na sliki pa vidimo altistko Anico Jeričevo, ki je začasno vskočila, ker je bila Kebrova zaradi bolezni odsotna, ko so se slikali.

*Posebnost je boljša, kajti navadno imajo mnogi!
Zaradi tega cajtši takoj h*

po kuhinje!

PODJERBERK —
ST. KATHREIN
Škofiče/Schiefling
Tel.: 0 42 74 - 29 55 18
Celovec/Klagenfurt
Rothauerhaus
Tel.: 86 2 92

Prizor iz lutkovne igre „Žogica Marogica“

Nužeja Tolmajerja organizirala dve predstavi lutkovnega gledališča KUD Kobanci v soboto v Šmihelu pri Pliberku in v nedeljo v St. Jakobu v Rožu za igro „Žogica Marogica“. Obakrat je bila predstava zelo dobro obiskana in obakrat je bila v farnem domu. V Šmihelu so pred in po predstavi otroci pod vodstvom kaplana Dersole in učiteljice Budin prepevali otroške pesmi, nazadnje tudi skupno z igralci melodijo babice in dedka iz lutkovne igre „Žogica Marogi-

in hkrati povabili skupino v svoj klub v Celovec.

Skupno s člani lutkovnega gledališča KUD Kobanci je pozdravila voditeljica lutkovne skupine KDZ Veronika Rutar tudi predsednika kulturne skupnosti občine Maribor prof. Karlina. Nadalje je podarila gdč. Rutar Tinetu Varlu, ki je ta dan godoval, v zahvalo za dosedanje prizadevanje za Koroško dijaško zvezo in kot prošnjo za pomoč tudi še v bodoče, majhno priznanje iz rok umetnika Goršeta.

Avstrijski priporniki-taboriščniki pri zveznem predsedniku

V torek, 26. aprila, je avstrijski zvezni predsednik dr. Rudolf Kirchschläger sprejel v svoji rezidenci na Dunaju 56 nekdanjih pripornikov koncentracijskih taborišč Hitlerjevega 1000-letnega rajha.

Najbolj razveseljivo je dejstvo, da je bil med temi 56 priporniki navzoč tudi, kot edini koroški Slovenec, Šime Martinjak. Zvezni predsednik je taboriščnikom osebno izročil odlikovanja s čestitkami. To odlikovanje je najvišje priznanje kot borcu za zasluge za osvoboditev Avstrije izpod nacizma. Odlikovani so bili samo tabo-

riščinki stari nad šestdeset let. Med njimi je bil tudi zvezni kancler dr. Bruno Kreisky.

Po uradnem sprejemu je dr. Kirchschläger povabil odlikovance na slavnostno kosilo. Med obedom je naš rojak Šime Martinjak izrazil ugodno priliko, da je zveznemu predsedniku izrazil svoje želje v prid koroškemu Slovincem. Šime je dejal, da bi bili koroški Slovenci izredno veseli, če bi dobili poleg vseh dvojezičnih krajevnih napisov, še popolno slovensko ljudsko šolo, kajti le-ta je porok, da bi se naši otroci že v osnovni šoli lahko naučili pravilno govoriti in pisati svoj slovenski materin jezik. Potem ko se mu je Šime zahvalil za sprejem, je dr. Kirchschläger odgovoril: „Nikar se mi ne zahvaljajte, bolj sem vesel tega, da ste mi povedali, kaj Vam teži srce zaradi Vaših rojakov.“

ANDREJ KOKOT:

Nekje pa pesmi pojo

V petek, 6. maja, bo ljubljanska televizija v literarni nočni oddaji prinesla poezijo sodobnega slovenskega koroškega pesnika Andreja Kokota. Brali bodo pesmi, ki jih je naš rojak pred nekaj meseci predstavil v knjigarni „Naša knjiga“ v Celovcu, pod naslovom „Nekje pa pesmi pojo“. Knjigo je izdala mariborska založba „Obzorje“.

To je izbor dosedanjega Kokotovega pesniškega dela; poezijo je izbral in uredil pokojni kritik Mitja Mejak, ki je pesniški zbirki napisal tudi spremno besedo.

Globoko nas je prizadela vest, da se je poslovil od nas

dipl. trg. dr. **Vinko Zwitter**

višji študijski svetnik

v 73. letu svoje starosti. Pokojni je bil aktiven član Kluba slovenskih občinskih odbornikov in kot namestnik občinskega odbornika na slovenski listi v Št. Jakobu v Rožu bistveno pomagal oblikovati slovenska stališča v občinski sobi in na komunalni ravni nasploh.

Ohranili ga bomo za vedno v častnem spominu.

KLUB SLOVENSКИH OBČINSKIH ODBORNIKOV
predstojništvo

SLOVENSКИ OBČINSKI ODBORNIKI
občine Št. Jakob v Rožu

FRANC AICHHOLZER:

(5. nadaljevanje in konec)

V rokah gestapa

(IZ SPOMINOV NA KONCENTRACIJSKO TABORIŠČE BUCHENWALD)

Še istega večera, ko sva se preprijadnjč razgovarjala z Lestokom, sem prejel od poveljstva listek z mojo številko in naročilom, da se moram drugi dan, po jutranjem pozivu (apelu) javiti pri poveljstvu. Bil sem zaskrbljen in vznemirjen obenem, ker nisem mogel vedeti, kaj imajo za bregom. Možnosti je bilo namreč veliko, med drugimi najboljše tudi ta, da bom odpuščen. Toda ta zadnja se mi ni zdela preveč verjetna, četudi so „politične“ že začeli po malem odpuščati.

Ves izmučen, ker celo noč nisem mogel zatisniti očesa, sem se drugega jutra po pozivu (apelu) postavil na določeno mesto. Dvanajst nas je bilo, med temi dva Čeha, eden profesor, drugi časnikar, toda nihče ni vedel povedati, kaj se bo z nami zgodilo. Mrzel veter je pihal, da nas je kar zeblo. Šele nekako po dveh urah je prišel in stopil pred nas nek esesovec ter ugotovil našo identiteto (istovetnost). Vse se je ujemale. In zopet se je pričel z nami dolg postopek, iz katerega smo se mogli šele dokončno prepričati, da gre za naš odpust. Morali smo najprej k brivcu, nato v bolnico, da so nas pregledali, če

ni vidnih znakov kake telesne poškodbe. (Tukaj sta bila že dva izločena). V kuhinji smo dobili še zadnje kosilce, nakar smo šli v shrambo, kjer so bile shranjene naše civilne obleke. Pri tej priči

Spomin na 1. september 1939. Tega dne so nas odpeljali gestapovci uklenjene iz Celovca, naprej v policijske zapore v Salzburg in od tam v koncentracijsko taborišče Buchenwald. Na sliki vsi aretiranci na Koroškem. Od Slovencev ravnatelj Franc Aichholzer (sedi čisto na levi) in Šimej Martinjak (stoji, drugi od desne).

smo lahko videli, kako smo shujšali in kako so obleke visele na telesu. Jaz sem shujšal za celih 18 kilogramov.

Ko smo oddali še vse druge stvari, so nas peljali v pisarno. Tam smo prejeli potrdila, da so nas izpustili iz koncentracijskega taborišča z naročilom, da se moramo javiti takoj, ko se vrnemo domov, pri domači policiji oziroma gestapu. Nato nam je gestapovec dolgo pridigal o našem zadržanju, ko pri-

Tvoja ljubezen, mati

In tvojo ljubezen
pogreznil je angel
globoko v vse temne noči
in v sončne vse dni;
zato je kot brezno globoka.

In tvojo ljubezen
nam Bog je posvetil.
Vsem ljudstvom
in narodom v dar
kot svetli simbol na oltar
jo skrbno je dal. —

Začuden pred njó
On sam je obstal,
olepšal za naše oko,
da v tvoji ljubezni, o mati,
otroci zamogli
bi dobri ostati.

Milka Hartman

O mati, tvojo ljubezen
prinesel je angel
z nebeških poljan,
prav zate poslan:
zato kot nebo je visoka.

Beseda je zamrla

Razgrnila se je jutranja megla in sonce se je pokazalo iznad gora. Žarki sonca so začeli močno greti in osvetlili so vsak kot. Ti topli žarki so pokukali tudi v Irenino sobo in jo zbudili. Skočila je iz postelje in se začela oblačiti. Na mizi jo je čakal zajtrk, ki ji ga je pripravil oče. Hitro je pozajtrkovala, vzela torbo in odhitela. Vsa zaspola je pritekla na postajo, kjer je bilo že polno otrok s svojimi mamicami.

Sošolke so jo začudeno vprašale, zakaj je tako žalostna. Irena jim je komaj povedala, da so mamico odpeljali v bolnišnico. Irena je vsako jutro prihajala sama na avtobusno postajo in tudi ko se je vračala iz šole, je ni nihče čakal. Tako sama se je vračala Irena dan za dnem.

Nekega dne, ko še ni sonce po-

Umril je mož — Ne, ni umrl!

Oči le časne je zaprl.

On živel bo še naprej med nami,
kajti njegovo delo ne bo izumrlo,
dokler bo živel slovenski narod
na Koroškem, in ta ne bo izumrl!

(Nadaljevanje na 7. strani)

slalo svojih žarkov na zemljo, jo je očka zbudil. Rekel je, da bosta obiskala mamico. Irena je bila te novice vesela. Oblekla je najlepšo obleko. Z očetom sta se odpeljala v mesto. V trgovini sta kupila darilo za mamico in v cvetličarni sta izbrala najlepše rože. Ireni je močno udarjalo, ko sta stopala skozi bolniška vrata. V belo oblečena bolniška sestra jima je pokazala vrata, ki so vodila v mamino sobo. V kotu sobe na beli postelji je Irena zagledala mamico. Bila je blede in prepadenega obraza. Zelo se ju je razveselila. Irena je bila presrečna, da je bila spet v maminem objemu. Toda kmalu, prekmalu je prišla bolniška sestra in povedala, da je obiska konec. S težkim srcem in upanjem, da bodo kmalu spet skupaj, so se ločili.

Prišla je jesen in zima. Irena in očka pa sta se vozila vsako nedeljo obiskovat mamico. Bil je prvi spomladanski dan. Irena in očka pa sta se spet odpravljala v bolnišnico. Za mamico sta nakupila najrazličnejših stvari. V maminu sobi je bilo vse tiho. Mama se ni nasmejala kot vedno. Mirna in bela v obraz je ležala v postelji. Bila je mrzla. Irenca si je zakrila obraz in jokala. Tudi očka je jokal. Irenca je izgubila mamico, ki jo je tako ljubila in katero bi tako potrebovala. Ostala je sama. Nikoli več ne bo slišala maminih toplih besed. Ostal ji je samo še očka. Z. D.

Od trpljenja, pomanjkanja in lakote do kosti sestradani revčki-priporniki.

demo zopet na svobodo, prav posebno pa nam je zabičal, da ne sme nikdo in nobenemu človeku kaj povedati o tem, kaj da je doživel ali videl v taborišču. Vse to se mi je zdelo, kakor da slišim nekaj v sanjah, kajti moje misli so bile že daleč naprej, tam pod Jepo v mojem rojstnem kraju.

Šele, potem ko nas je straža privedla na mejo taborišča in ko je za nami padla cestna zapora, so zaukala naša srca, kajti rešeni smo bili gestapovskih biričev in se po dolgem času zopet vračali, sicer po isti poti, vendar tokrat svobodno v domovino.

Višja zdravnica Marija Zerzer

Naj zaključimo sestavek „V rokah gestapa“ z govorom, ki ga je imel njegov sotrpintovariš Šimej Martinjak na grobu pokojnega šolskega ravnatelja Franceta Aichholzerja v petek, 8. oktobra 1976, v Ločah ob Baškem jezeru.

Dragi Francej!

Teško mi je izreči ob Tvojem odprtem grobu nekaj besedi Tebi v slovo in zahvalo.

DR. FRAN DETELA:

17

Mala življenje

POVEST

„No Jurij, pa zaukaj še ti!“ pravi Rozalka, „da bomo vedeli, če znate doli bolje.“ In Jurij zavriska iz krepkih prsi, da zazveni Štefanu po ušesih in se razlegne v tihi noči daleč po pogorju.

„Vriskati pa znaš,“ pravi Štefan, „to me moraš navaditi!“

Od hleva sem pride počasi sultan, maha s kodrastim repom, povoha Jurija in Štefana in koraka za njima. Jurij zleze v svojo spalnico nad hlevom, Štefan pa uka proti domu, naj se mu tudi skazi vsak poskus. Revež Štefan, si je mislil Jurij, kako je vendar močan! Rozalka pa se je smejala Štefanu še bolj zdaj, ko ga je primerjala z Jurijem.

Mineval je dan za dnevom. Sobotni večer se je osnažilo vse pohištvo in pospravilo vse, kar bi preveč spominjalo delavnika. Ob nedeljah pa je bila navada, da je šel en del prebivavcev navsezgodaj k službi božji k Sv. Andreju, drugi pa v Dolino k maši ob desetih. Juriju je bilo dano na izbiro iti, kadar bi hotel; izvolil pa si je zjutraj k Sv. Andreju, kar je bilo posebno všeč gospodarju. Tako je prav, je dejal, mlad se mora navaditi človek zgodaj vstajati. — Poklicati ni bilo treba Jurija nikoli. Preden je bil dan, je kladel veselo žvižgaje svoji čredi. In ko je to opravil, opravi

tudi sebe, potem pa se napotita z gospodarjem proti Sv. Andreju. Ko prideta do hiše Šimonove, se malo oglasita, če bi šel nemara kdo z njima; Šimon in njegova žena sta se jima pridružila. Tema je še bila, ko začno iti navzdol; kmalu pa more oko razločevati gorske vrhove od neba, in kakor svetlosiv trak se razpne po obzorju. Ozka pot pelje po hribu dol, čez nekaj časa pa se razširi, postaja manj strma in kmalu se vzdigne na drugi strani griček, ki raste tem bolj, čim niže prideš; in naenkrat si v tesnem grabnu in izgine ti svetli pas jutranje zarje. Na desno se potem zavije pot okrog griča, in pokaže se majhna dolinica in sredi nje bela cerkva, obdana od nekaj malega preprostih hiš. Tu je pri Sv. Andreju. Krasno je žarelo nebo, ko so dospeli potniki do svojega cilja, in kmalu jih povabi zvon v cerkev. Jurij še ni bil nikdar tukaj, in storilo se mu je enako, ko je slišal tuji zvon in se domislil, da dolinski njemu ne poje več in da ne bo več stal med znano mladino v domači cerkvi.

Maša je minila in dan se je naredil. Možje so stopili vkup, da se pomenijo o domačih stvareh, in sivi župnik nagovarja iz cerkve gredoč tega pa onega.

„Ho, ho, oče!“ pravi smeje se Pečarju. „Ali vam nisem že rekel, da nikar ne hodite iz svoje fare?“

„Gospod župnik,“ se izgovarja mož, „drugi hodijo pa v našo, in vi ste tako dobri, gotovo tudi za nas molite.“

„O moji župljani so sami preveč potrebni,“ pravi župnik in odzdravi Šimonu in Juriju.

V lepem jutru se vračajo naši znanci domov, in dočim so prej bolj tiho in molčé korakali, je razvezal svetli dan jezik posebno Šimonu in njegovi ženi. Radovedno sta izpraševala Jurija o vsakovrstnih rečeh, da jima je komaj

sproti odgovarjal. Govorili so o zimi, da letos ni bila posebno huda, o vremenu, da bo pomlad skoraj tu, o kupčiji, da se bo dobro prodajalo, in o tem in onem, dokler niso prišli domov, kjer jih je čakal zajtrk. Rozalka in mati sta bili pripravljene na odhod, in ko so spregovorili par besedi, ji pride Štefan s svojo sestro klicat.

„Rozalka, danes pa moraš dati kitico rožmarina,“ prosi Štefan.

„O, kadar greš na božjo pot,“ meni deklica, „se bolj spodobi brinje.“

„Jurij ga je tudi bolj zaslužil,“ pravi mati, „ker je bil tako priden in zgoden.“

„Vsak trud je svojega plačila vreden,“ opomni Štefan, „in koliko se jaz trudim, da vaju spremljam in varujem.“

„Ali pa me tebe,“ odgovori Anica, „da ne obtičiš v Dolini.“

„O kajpa! Mislita, če posedim malo pri kupici vina, da ne znam več domov?“

„Znaš že, a predolgo hodiš,“ se smeje Rozalka. „Da boš pa videl, da sem jaz boljšega srca, nego ti misliš, dobiš kitico. Jurij pa tudi eno.“

„Jurij, zakaj pa ti nečeš hoditi z nami?“ vpraša Anica. „Ne utegnem prav,“ odgovori Jurij. „Preveč bi se zamudil doli in jaz tudi lahko vstajam.“

Rozalka prinese dva šopka in dá enega Štefanu.

„Juriju ga pripnem pa jaz,“ pravi Anica in okiti njegov klobuk.

„Le urno, le urno, da ne zamudimo!“ priganja mati in možko odide Štefan s svojim várovankami.

Jurij gre po svojih opravkih, in ko pride čez nekaj časa v hišo, najde Matija pri ognjišču.

TV AVSTRIJA

1. PROGRAM

NEDELJA, 8. maja: 14.55 Mame; musical o živahni „Mami“, ki se navkljub velikim težavam „zmešanih dvajsetih let“, s svojim desetletnim rejencem uspešno prebija skozi življenje — 17.00 Pan Tau — 17.30 Čebelica Maja — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Klub seniorjev — 18.30 Igraj z nami — Štajerska — 19.00 Avstrija v sliki v nedeljo — 19.25 Kristijan v času — 19.30 Čas v sliki in kultura — 19.50 Šport — 20.15 Draga družina; šaloigra Felicite Douglas — 21.50 Šport — 22.05 Nočni izbor: O preprostemu človeku (2. del): Jura Soyfer — 22.35 Poročila.

PONEDELJEK, 9. maja: 9.00 Za cibane — 9.30 Kjer stanujejo bogovi (ponovitev) — 10.00 Gost pri Gertrudi Fußeneggerjevi (ponovitev) — 10.30—12.35 Mame; musical (ponovitev) — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Živalski raji — 18.25 ORF danes — 18.30 MI — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki, kultura in šport — 20.00 Šport v ponedeljek — 20.40 Pojoči teniški igralec Lance Lumsden — 20.55 Ulice San Francisca: Grozljiva sled — 21.50 Poročila in šport.

TOREK, 10. maja: 9.00 Za cibane 9.30 Fizika — 10.00 Gost pri Rudolfo Henzu (TV v šoli) — 10.30—12.05 Zivljenje v dvojje; družbena komedija — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Pavel in Virginija (2) — 18.25 ORF danes —

18.30 MI — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki, kultura in šport — 20.00 Muzika je sveta umetnost; o Richardu Straußu govori Marcel Prawy — 12.10 Hlapci in dekile na Južnem Tirolskem — 21.55 Hiša na lepem kraju: Hudobni Nemeč — 22.40 Poročila in šport.

SREDA, 11. maja: 9.00 Oddaja z mišjo — 9.30 Kmetijstvo danes — 10.00 Mali svet velikih čudežev (TV v šoli) — 10.30—11.40 Ulica v raj; zgodba majhnega dečka in o njegovi ljubezni do živali — 17.00 Začarani otrok: Habakukovo lutkovno gledališče — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Risanka z Adelheid — 18.25 ORF danes — 18.30 MI — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki, kultura in šport — 21.10 Nogometna tekma: Finale pokalnih prvakov v Amsterdamu — 22.30 Poročila in šport.

ČETRTEK, 12. maja: 9.00 Za cibane — 9.30 Ljudsko gospodarstvo — 10.00 Cerkvena zgodovina I; zgodnje-krščanski spomeniki v Avstriji (TV v šoli) — 10.30—12.00 Konec gospe Cheneys; sleparska komedija — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Kuhinja v televiziji — 18.25 ORF danes — 18.30 MI — 18.55 Izložba — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki, kultura in šport — 20.00 Nastop; televizijski film Gerota Wolfgruberja — 21.35 Poročila in šport.

PETEK, 13. maja: 9.00 Za cibane — 9.30 Človek muzikant — 10.00 Obisk razstave: Ferdinand Hodler (TV v šoli) — 10.30 Klub seniorjev — 11.00 Mornar in nuna; pustolovščina v Južnem

morju — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Emmingerjevi (3): Rahitis (angleška bolezen) — 18.25 ORF danes — 18.30 MI — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki, kultura in šport — 20.00 Derrick: Yellow He — 21.10 Argumenti; za vse, ki si želijo zapraviti denar — 21.55 Šport — 22.00 Ljubezenske pustolovščine Molli Flandesove — 23.55 Poročila.

2. PROGRAM

NEDELJA, 8. maja: 13.55 Svetovno prvenstvo v hokeju na ledu: Igra 4.:3. — 16.55 Hokej na ledu: Igra 2.:1. — 19.30 Pošast; film v angleškem jeziku z nemškimi podnaslovi — 20.00 Knjižni sejem — 20.15 Zabavna oddaja z vprašanji iz preteklosti — 21.20 Kontrapunkt; glasbeni magazin — 22.05 Uršula Herself; film Andreja Friesz.

PONEDELJEK, 9. maja: 18.00 Angleščina — 18.30 Cesta kraljev; na sledi perzijskega leva (I) — 20.00 Hiša na lepem kraju: Hudobni Nemeč — 20.55 Človeški vzpon; znanost o zvezdah — 21.45 Čas v sliki 2 — 22.15 Stardust; začetek, vzpon in padec zvezdnika lahke glasbe (pop) šestdesetih let.

TOREK, 10. maja: 18.00 Angleščina — 18.30 Eksperimenti v koralnem grebenu — 20.00 Ugrabitev; slučaj novinarja Jakoba Salomona — 21.35 Čas v sliki 2 in kultura.

SREDA, 11. maja: 18.00 Francoščina — 18.55 O svetu pod vodo — 20.00 Bridge (bridž) s stricom Tomom — 21.35 Čas v sliki 2 in kultura.

ČETRTEK, 12. maja: 18.00 Ruščina — 20.00 Ljudje v hotelu; v velikem hotelu velemesta se odloči v teku dveh dneh usoda več ljudi — 21.45 Čas v sliki 2 in kultura.

PETEK, 13. maja: 17.30 Igra in sreča; igre odraslih — 18.00 Nemščina — 18.30 Portret: Rudolf Henz — pesnik — 20.00 Znanje-aktualno — 21.55 Čas v sliki 2 in kultura — 22.30 Kobra, prevzemite: Metuljček.

TV Ljubljana

NEDELJA, 8. maja: 8.40 Poročila — 8.45 Za nedeljsko dobro jutro: Festival mladinskih pevskih zborov v Celju — 9.15 625 — 9.35 H. de Balzac: Blišč in beda Kurtizan, nadaljevanja — 10.35 Sezamova ulica — 11.25 Mozaik — 11.30 Ljudje in zemlja — 12.30 Poročila (do 12.35) — 13.10 Križem kražem — 13.20 Pisani svet — 13.55 Dunaj: Svetovno prvenstvo v hokeju na ledu — V prvem odmoru propagandna oddaja — V drugem odmoru glasbena medigra — 16.15 Okrogli svet — 16.45 TV žehnik — 17.20 Poročila — 17.25 Športno popoldne — 19.30 TV dnevnik — 19.50 Tedenski gospodarski komentar — 19.55 Propagandna oddaja — 20.00 M. Savič: Morava 76, nadaljevanje — 20.55 Propagandna oddaja — 21.00 Stolac, Hutovo, iz cikla Popo-

tovanja — 21.30 TV dnevnik — 21.45 Jazz na ekranu — 22.00 Športni pregled — 22.35 Svetovno prvenstvo v hokeju na ledu.

PONEDELJEK, 9. maja: 8.10 TV v šoli: TV pravopis, Zdravila, Pernati prebivalci dvorišča, Makedonščina — 9.30 TV v šoli: Za najmlajše, Metalurgija — 10.05 TV v šoli: Risanka, Na riževih poljih Makedonije — 16.30 Kmetijska oddaja — 17.15 Glasbeni ciciban: Dojenček — 17.25 Narava Japonske, serijski film — 17.50 Obzornik — 18.05 Urejena v 30. minutah, iz cikla Osebna nega — 18.15 Tekoči računi, barvna oddaja — 18.25 Mozaik — 18.30 Dogovorili smo se — 18.45 Mladi za mlade — 19.15 Risanka — 19.30 TV dnevnik — 19.55 Propagandna oddaja — 20.00 S. Pavič: Na poti izdaje, I. del, iz cikla Čas zločina — 21.15 Propagandna oddaja — 21.20 Kulturne diagonale — 22.05 TV dnevnik — 22.20 Mozaik kratkega filma: Zaori pesem o svobodi.

TOREK, 10. maja: 8.00 TV v šoli: Oktobrska revolucija, SFRJ po II. svetovni vojni, Ura pionirske razredne skupnosti, Angleščina, TV vrtec, Laboratorij v naravi — 10.00 TV v šoli: Marija in Pierre Curie, Risanka, Glasbena vzgoja — 14.00 TV v šoli, ponovitev (do 16.00) — 16.05 Šolska TV: Gibanje zračnih gmot, iz cikla Geografija za srednje šole II. (do 16.25) — 17.05 Lisica gostiteljica ali o premenem zajčku, iz cikla V znamenju dvojčkov — 17.25 Pan Tau, serijski film — 17.50 Obzornik — 18.05 Bodimo prijazni, balet v barvah — 18.40 Mozaik — 18.45 Partizanski sanatorij, iz cikla Čas, ki živi — 19.15 Risanka — 19.30 TV dnevnik — 19.55 Propagandna oddaja — 20.00 Diagonale — 20.30 Propagandna oddaja — 20.35 A. J. Cronin: Zvezde gledajo z neba, nadaljevanje in konec — 22.15 TV dnevnik.

SREDA, 11. maja: 8.10 TV v šoli: Elektronika, V. Nazor: S partizani — 9.00 TV v šoli: Kocka, kocka, Risanka, Boj za obstanek (do 10.05) — 14.10 TV v šoli, ponovitev (do 15.00) — 16.40 Deklica Delfina in lisica Zvitorepka — 16.55 Deževni dan, film iz serije Ukročeno oko — 17.25 Obzornik — 17.40 Ne prezrite — 18.10 Mozaik — 18.15 Glasba takšna in drugačna — 19.00 Propagandna oddaja — 19.10 Amsterdam: Nogomet — finale za pokal pokalnih prvakov, v odmoru TV dnevnik — 21.15 Film Tedna: Kletka za medveda, film — 22.45 TV dnevnik.

ČETRTEK, 12. maja: 8.00 TV v šoli: Od Altaja do Severnega ledenega morja, Bobni, Viri energije — 9.00 TV v šoli: Francoščina — 9.30 TV v šoli: Risanka, Izobraževalna reportaža (do 10.20) — 14.00 TV v šoli, ponovitev (do 15.00) — 15.00 Šolska TV: Gibanje zračnih gmot, ponovitev, iz cikla Geografija za srednje šole II. (do 15.20) — 17.05 Colargol — 17.20 Obzornik — 17.35 Mozaik — 17.40 Filmska burleska — 18.00 Razbojnik iz Karde-momme — 18.45 Tega sodišča ne priznavam, zgodovina nekega portreta,

film iz cikla Tito — 19.15 Risanka — 19.30 TV dnevnik — 19.55 Propagandna oddaja — 20.00 Variacije, nanizanka — 20.30 Izziv kulturi — 22.00 TV dnevnik — 22.15 Miniature: Duo Pahor-Slama.

PETEK, 13. maja: 8.10 TV v šoli: Matematika, Gozd in človek, Hribi na Hrvaškem, Angleščina, TV vrtec, Dnevnik 10 — 10.00 TV v šoli: Angleščina, Risanka, Zgodovina (do 11.05) — 14.10 TV v šoli, ponovitev (do 15.45) — 17.05 Križem kražem — 17.20 Morda vas zanima: Tito, državnik miru — 17.55 Obzornik — 18.10 Slovenski ljudski plesi: Vzhodna Štajerska, I. del — 18.40 Mozaik — 18.45 Fizika, iz cikla Izбира študija in poklica — 19.15 Risanka — 19.30 TV dnevnik — 19.55 Tedenski notranjepolitični komentar — 20.00 Propagandna oddaja — 20.05 G. Prosper: Michelangelovo življenje, TV nadaljevanje — 20.55 Propagandna oddaja — 21.00 Razgledi: Grenko, živo srebro — 21.30 Propagandna oddaja — 21.35 Ulice San Francisca, serijski film — 22.25 TV dnevnik — 22.40 Evropsko prvenstvo v gimnastiki za ženske iz Prage.

SOBOTA, 14. maja: 8.00 Colargol, barvna lutkovna serija — 8.15 Deklica Delfina in lisica Zvitorepka — 8.30 Od kod sneži, oddaja iz cikla V znamenju dvojčkov — 8.50 A. Ingolič: Mladost na stopnicah — 9.20 Narava Japonske, serijski film — 9.45 Izbera študija in poklica — 10.15 Dokumentarna oddaja — 11.00 G. Prosper: Michelangelovo življenje, TV nadaljevanje — 15.40 Nogomet: Partizan — Celik — 17.40 Obzornik — 17.55 Nevidni bataljon, mladinski film — 19.15 Risanka — 19.30 TV dnevnik — 19.50 Tedenski zunanjepolitični komentar — 19.55 Propagandna oddaja — 20.00 Upornik brez razloga, film — 21.40 TV dnevnik — 21.55 625 — 22.35 Evropsko prvenstvo v gimnastiki za ženske iz Prage.

V rokah gestapa

(Nadaljevanje s 6. strani)

Istega dne sva bila skupaj aretirana, skupaj sva bila uklenjena v verige, kot dva največja zločinca. V trpljenju in mučenju sem mislil na verouk, katerega smo se učili v šoli, da so mučence metali v jarek k zverinam, ki so jih potem raztrgale, in to za njihovo versko prepričanje. Nas pa so vrgli v koncentracijska taborišča k zverinam v človeški podobi in to so bili gestapovci in esesovci.

Niso ga djali v taborišče, da bi se vrnil, ampak da bi šel slej ko prej skozi dimnik krematorija. Toda samo sreča mu je bila naklonjena, da se je vrnil.

Tebi pa hvala za vse delo za naš narod.

Lahka naj Ti bo zemlja domača! Slava! Slava!

RADIO CELOVEC

NEDELJA, 8. maja: 07.05—07.35 Duhovni nagovor — Naj pesmica naša darilo vam bo.

PONEDELJEK, 9. maja: 13.45—14.30 Celovski radijski dnevnik — Da bi bil tak kot ti, mama — (Otroci igrajo za mamice).

TOREK, 10. maja: 09.30—10.00 Narodnozabavna glasba — 13.45—14.30 Celovski radijski dnevnik — Šport — Rdeče, rumeno, zeleno.

SREDA, 11. maja: 13.45—14.30 Celovski radijski dnevnik — „Pod rožnato planino“ (poje kvartet iz Slovenjega Plajberka) — Iz koroške literarne delavnice: J. Boštetova.

ČETRTEK, 12. maja: 13.45—14.45 Celovski radijski dnevnik — Družinski magazin.

PETEK, 13. maja: 13.45—14.30 Celovski radijski dnevnik — Kar po domače.

SOBOTA, 14. maja: 09.45—10.30 Od pesmi do pesmi — od srca do srca.

RUTAR CENTER MÖBEL + ELEKTRO

Soba za goste
tridelna
(omara z dvojnimi
vrti, postelja
in nočna omarica)

S 2790.-

**Darujte za
tiskovni sklad!**

„Danes pa vi kuhate, oče?“ ga nagovori.

„Jaz,“ mu reče. „Ob nedeljah je že tako, in vse zadene človeka v življenju. Mati je pripravila kosilo, in jaz ga prišavljam k ognju.“ Kakor izkušen kuhar je prestavljal lonce, popravljal drva in prižigal svojo pipo. Jurij mu je donšal vode in pomagal pri tem in onem, pred vežo pa se je sončil sultan in pomežikoval s svojimi dobrodušnimi očmi.

Popoldne pa je sonce gorško sijalo, in vidno se je tajal sneg pod bleščečimi se žarki. Mati in Rozalka sta se bili že vrnili iz Doline in sedeli pred hišo, Jurij pa je ogledoval z Matijem kamnito ograjo, ko pride v vas cerkovnik od Sv. Florjana. Ožbè, majhen možiček prijaznega obraza, je bratranec Pečarjeve žene in hodi rad ob nedeljah obiskovat svojega soseda.

„Dober dan vam Bog daj vsem vkup!“ pozdravlja Ožbè, „očetu pa še posebej par volov, materi nov kolovrat, Rozalki pa brhkega ženina. — Kje pa imate fanta, ki sem mu moral tako neutegoma obleko delati?“

„Ravno gre z očetom sem,“ odgovori Rozalka.

„Ha, fant!“ pravi Ožbè in ogleduje Jurija od vseh strani, kako mu stoji njegov umotvor. „Veš kaj, ti si pa na dobri zemlji zrasel; visoko si se vzpel.“

„Na vašem zvoniku bi Jurij lahko od tal uro navijal,“ meni Rozalka.

„Ne, tega pa bi sam sveti Krištof ne mogel, Rozalka,“ odvrne Ožbè.

„E Ožbè!“ pravi mati. „Kako da bi ne mogel, če je pa pisano, da je bil dvanajst komolcev visok?“

„Vse zastonj!“ razlaga Ožbè. „Na našem zvoniku bi ne mogel naviti ure, zato ne, ker nobene ni.“

„Ah, na to pa nisem mislila,“ pravi smeje se mati in povabi Ožbèta v hišo, da bi pokusil koline.

„No, Jurij,“ vpraša Ožbè, „... saj za Jurija sem te slišal klicati — kako si zadovoljen z obleko?“

„Na vso moč!“ pravi Jurij. „Bolje bi ne mogla biti narejena.“

„Prav imaš!“ reče Ožbè vesel in seže Juriju v roko. „Tako se mora govoriti naravnost in po pravici. Kar tiče irhovine, se jaz skusim z vsakim, naj bo, kdor hoče, in če tudi cesarju šiva. Le pogledj, kako se ti prilega!“

„Veste oče,“ ga draži Rozalka, „Juriju menda vse dobro stoji, če je le količkaj narejeno.“

„Dekle, dekle!“ žuga Ožbè. „Ali si to že tudi opazila?“

„Kaj bom zapazila!“ pravi Rozalka in steče v hišo.

Kmalu za njo pride Ožbè in izprazni svoje žepe. Rozalki je bil prinesel lepih jabolk, očetu polič borovničevca in materi vsakovrstnih domačih zdravil, kakršnih je nabiral po Gori. Zakaj Ožbè ni samo cerkovnik, ampak tudi sloveč zdravnik. Daleč ga kličejo ljudje k bolnikom, in on rad pomaga, kolikor more. Zob izdere Ožbè bolje kakor vsak drug; ljudje baje kar zadremlejo, kadar jim puli škrbine. Zdravi pa on živino ravno tako dobro kakor ljudi. Večkrat se prigodi, da prinese kako živinčce otekel gobec s paše, ker ga je gad pičil, Ožbè pa pride, ga namaže s škorpionovim oljem, in takoj mu mora odleči. Arnike, trpotčevega semena, stolčenih sladkih korenin in drugih lekov zoper vsako bolezen pri njem vedno dobiš. — Kar on mežnari, tudi še ni kupil kadila. Ampak smole si nabere, prave smole, kakršna teče iz ranjene smreke; to zakoplje potem v mravljišča in pusti dlje časa ležati. Kadar jo pa izkoplje, ima duh lepši in močnejši ko katero si boji kadilo, in Ožbè

trdi, da sami sveti trije kralji niso prinesli boljšega v dar.

„Ožbè!“ kara mati svojega gosta, „zakaj ne pripelješ žene s seboj?“

„Veš, Neža,“ se opravičuje Ožbè, „eden mora biti vendar doma, da varuje hišo; in žene ne smem preveč razvaditi, če ne, bo zmeraj za mano tiščala.“

„Glej ga, glej! Le počakaj, enkrat ti jo izpeljem, da bo pri nas nekaj časa; potlej jo boš pa rad prišel iskat in bolj jo boš imel v čisljih!“

„Moja Meta bi mi še ne privoščila ne, da bi malo posa-moval.“

„Kakšni so vendar ti moški!“ se huduje Rozalka. „Le hvala Bogu, da nimam še tega križa!“

„Rozalka, nikar se ne pregreši!“ svari Ožbè. „Naenkrat pridejo snubci, in po tebi bo. Ali že kaj prida hodijo?“

„Nič kaj ne, oče! Pripeljite vendar vi katerega, če veste za koga!“

„Kaj pa Šimonov Štefan? Ali je zdrav?“

„Zdrav pa, zdrav,“ se ta oglasi in vstopi moško s sestro Anico. Za njima pride tudi Matija z Jurijem. Ženske so sedle skupaj, in šepetanja in smeja ni bilo ne konca ne kraja.

„Zdaj jih pa le pri miru pustimo, da se nas ne lotijo!“ meni Ožbè in prisede k moškim. Kmalu se vname živ pogovor; zakaj rad je govoril Ožbè, in zdaj je bila prilika raz-prodati vse, ker se mu je nabralo skozi ves teden, ko ni imel poslušalcev.

„Vi ste dosti doživeli, oče,“ pravi Jurij, ki ga je rad poslušal, „povejte nam kaj, kako je bilo v prejšnjih časih!“

(Dalje prihodnjič)

Dipl. trg. dr. Vinko Zwitter

višji študijski svétnik

se je v 73. letu starosti za vedno poslovil od žene in otrok.

Zahvaljujemo se mu za sodelovanje na versko-kulturnem in političnem področju.

Krščanska kulturna zveza

Narodni svet koroških Slovencev

Celovec, 4. maja 1977

*Ti vsejal si,
Ti požel si;
shrani tudi Ti, Vsevišnji,
svoja zrna v božji hram!*

V globoki žalosti sporočamo, da nas je zapustil po božji volji

dipl. trg. dr. Vinko Zwitter

višji študijski svétnik

v torek, dne 3. maja 1977, ko je bil v 73. letu starosti.

Dragega pokojnika bomo spremili k večnemu počitku v petek, dne 6. maja 1977, ob treh popoldne, pri farni cerkvi v Št. Jakobu v Rožu.

Tešinja, dne 3. maja 1977.

Terezija, žena

Milica, Janja, Zdravko, Majki, Ivica, Janko, otroci z družinami.

V smislu pokojnika prosimo, da namesto vencev ali cvetja darujete ustrezen znesek za farno cerkev v Št. Jakobu v Rožu.

H Gospodu je odšel po plačilo

dipl. trg. dr. Vinko Zwitter

predsednik Katoliškega delovnega odbora. Svoje moči je posvečal bližnjemu, narodu in Cerkvi, ko si je prizadeval za dejavnost Katoliške akcije med koroškimi Slovenci.

Pogreb pokojnika bo v petek, 6. maja 1977, ob 15. uri na farnem pokopališču v Št. Jakobu v Rožu.

Naj mu bo Kristus večni plačnik!

KATOLIŠKI DELOVNI ODBOR

Oskrba z oljem in mi vsi

(Nadaljevanje z 2. strani)

in beljakovinskimi krmili, čeprav se je že pred najmanj 15 leti v prehrani prebivalstva pričel trend od živalskih k rastlinskim maščobam.

V razvoju kmetijstva v teh 15 letih uvažamo iz leta v leto več oljaric in beljakovinskih krmil. Prvič zato, da krijemo naraščajoče povpraševanje za margarino in jedilnimi olji, drugič pa zato, da večamo rastnost in molznost naših govedi. Za vse pa moramo koncem koncev mleko in meso izvažati pod cenami na domačem trgu.

Ta primitivni sistem tržne politike na agrarnem področju bo v prihodnje za kmete, pa tudi za celokupno prebivalstvo naše države vedno dražji. Pri tem pa imamo doma vse pogoje za ustrezno večanje pridelovanja oljaric. Kar je s tem v zvezi potrebno, je na eni strani zagotovitev ustreznih cen za domače oljarice, na drugi strani pa je potrebno, da stopi država mednarodnim koncernom, ki uvažajo cenene oljarice iz držav v razvoju, da potem drago prodajajo margarino in jedilno olje, odločneje na prste kot doslej.

Ustrezen instrumentarij bi bilo mogoče brez nadaljnega konstruirati. Vzglede za ustrezen model naložimo na Švedskem. Ta dežela je podobno kot Avstrija leta trpela na težavnem vnovčenju mlečnih izdelkov, pa tudi mesa, na drugi strani pa pod potrebo naraščajočega uvoza oljaric. Sedaj ima Švedska že nekaj let tržni zakon za maščobo. Njegova posledica: Lani so švedski kmetje pridelali 300.000 ton oljaric, od katerih so lahko 145.000 ton izvozili. To je bil rezultat zagotovila vlade, da kmetje s pridelovanjem oljaric ne bodo manj zaslužili kot pri reji živine in pri pridelovanju žita.

In prav to zagotovilo bi morala vlada dati tudi avstrijskim kmetom. Potem bi nevarnost posledic previsoke prireje mleka odpadla, medtem ko bi se pogoji za samooskrbo z oljaricami, s tem pa tudi z margarino in jedilnim oljem zvečali. Istočasno pa bi se tudi zmanjšala potreba po uvozu beljakovinskih krmil. Vse pa bi bilo v skladu s potrebo zagotovitve prehrane celokupnega prebivalstva z rastlinskimi maščobami v času mednarodnih konfliktov.

Pod črto: Avstrijski deficit v agrarni trgovini z drugimi deželami je mogoče zmanjšati. V danih pogojih je treba številnim kmetom le zagotoviti pogoje, da bodo namesto trave, koroze in žita z istim zaslužkom lahko pridelovali oljarice, zlasti ogrščico (Raps), sončnice, buče, mak in podobno. S tem bi bilo mogoče tudi občasno prekomerno ponudbo mleka spraviti v sklad s povpraševanjem za mlečnimi izdelki. Ustrezne pogoje v tej smeri mora ustvariti vlada, potem bodo šele proizvodne skupnosti tudi na tem področju lahko stopile na plan. (bl)

MATERINSKA PROSLAVA (Najdena hči)

Prireditelj: SKD v Globasnici
Kraj: Globasnica, pri Šoštariju
Čas: nedelja, 8. 5. 1977, ob 14.30
Nastopa tudi folklorna skupina SKD Globasnica

SPD „Vrtača“ v Slov. Plajberku vabi na

PLESNI TEČAJ

Začetek v soboto, 7. maja, ob 16. uri v gostilni Folta v Slovenjem Plajberku.

šport - šport - šport - šport

SAK I — MARIA ROJACH I 1:0 (1:0)

Zadnjo nedeljo se je 1. moštvo SAK spet posrečilo osvojiti dve točki. SAK je povedel po krasnem prostem strelu branilca Woschitza že v prvem polčasu. Ta rezultat so uspeli braniti igralci do konca. V zadnjih minutah je prišlo do par zelo napetih situacij, predvsem, ker je pustil igrati sodnik 5 minut čez čas. Kljub temu pa je škoda, da se SAK še vedno ni otresel svoje velike slabosti, namreč da ne zna izrabiti svojih šans. Pri dobrem in doslednem izrabljanju možnosti bi se morala končati tekma z najmanj 4:0 za SAK. Razveseljivo je, da je za SAK obul čevlje spet Peter Waldhauser, ki pa bo moral kondicijsko še veliko nadoknaditi. Že veliko boljše kot pri zadnji tekmi je bila obramba, predvsem se je izkazal spet Danilo Prušnik. V sredini je tokrat igral Gusti Zablatnik razen v zadnjih minutah zelo dobro, pri malo več sreče bi bil lahko tudi uspešen. Ugajal je tudi Rogl.

SAK II — MARIA ROJACH II 2:0 (2:0)

Kakor prvo moštvo tudi drugo v spomladni sezoni še ni oddalo točke. Čeprav je pri SAK manjkalo en

igralce, je 2. moštvo zaslužno zmagalo. Oba gola je zadel Konrad Blajs, ki zaradi poškodbe hrbtenice dalj časa ni igral.

MLADINCI SAK — VELIKOVEC 6:2

Zdaj so tudi mladinci SAK pokazali, da niso najslabši v svoji skupini. Velik Marjan je bil kar 4-krat uspešen, ostala dva gola je dal Sadjak.

ŠKOFJI DVOR — SELE 0:7 (0:3)

V nedeljo so Selani nastopili v Škofjem dvoru in zaigrali kot že dolgo ne tako. Brez dvoma bi lahko zmagali še izdatnejše, a selski napadalci so ob visokem vodstvu postali površni in so velikodušno zapravili vrsto lepih priložnosti. Treba pa je povedati, da je nasprotnik iz Škofjega dvora stal na zelo šibkih nogah in Selanov niso mogli dosti ovirati pri zabijanju golov. Slaba točka v selskem moštvu je tudi tokrat bila obramba, saj je bila pogosto v hudi zadregi. O sreči lahko govorimo, da je selska mreža tokrat ostala nedotaknjena. Nasprotni napadalci so največkrat slabo streljali, nekajkrat pa se je izkazal vratar Marjan Olip.

Gole so dali: Peter Olip (2), Nanti, Franci in Flori Dovjak, Oto Travnik in Nanti Olip.

Igrali so: Marjan Olip, Tomi Oraž, Tomi Pristovnik, Flori Jug, Erik Travnik, Nanti in Peter Olip, Zdravko Oraže (Flori Dovjak), Franci in Nanti Dovjak ter Oto Travnik.

Drugo selsko moštvo je igralo prav tako proti Škofjemu dvoru in doseglo neodločen rezultat 3:3. Gole za Selane so dali Flori Dovjak (2) in Franci Kelih.

Prihodnjo nedeljo igrajo Selani doma proti Galiciji in sicer ob 17. uri. Navijače prisrčno vabimo!

NAŠ TEDNIK izhaja vsak četrtek. Naroča se na naslov: „Naš tednik“, Celovec, Viktringer Ring 26. 9020 Klagenfurt. — Telefon uredništva, oglasnega oddelka in uprave 72 5 65. Naš zastopnik za Jugoslavijo ADIT-DZS, Gradišče 10, 61000 Ljubljana, tel. 22207. Naročnina znaša letno: za tuzemstvo 150.— šil., za Jugoslavijo 150.— din za ostalo inozemstvo 250.— šil. (po zračni pošti 500.— šil.). — Lastnik in izdajatelj: Narodni svet koroških Slovencev — Odgovorni urednik: Nužej Tolmajer, Verovce štev. 2. 9065 Žrelec. — Tiska: Tiskarna Družbe sv. Mohorja v Celovcu, Viktringer Ring 26.